

ELŐFIZETES

Éves 24 levet.
Féléves 12 levet.

VENDÉG

Egy darab 24 levet.
Egy levet 2 levet.

Külföldi

Külföldi postán 24 levet.
Külföldi postán 2 levet.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és környéki egyesült
vassal palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rt. Rt. Rt.
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

Főszerkesztő:
Staubert József.

Péntek, december 24

Elfogott montenegrói osztag.

Budapest, december 23. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Nincs különös esemény.

Olasz hadszíntér:

Az általános helyzet változatlan. Judikáriákban tegnap is hevesebb ágyúharok folytak. A tenger melléki arcvonalon Podgorán egy olasz zászlóalj támadását visszavertük.

Délkeleti hadszíntér:

Egy Tepea környékén, még az északi Tara-part szakadékaiban rejtve maradt egy kisebb montenegrói osztagot rövid harc után elfogtunk. Egyéb ujság nincs. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A Hartmannsweilerkopf visszafoglalása.

Berlin, december 23. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A nyolcvankettedik népfelkelő dandár bátor ezredei tegnap kemény küzdelemben visszafoglalták a Hartmannsweilerkopf kupját. Az ellenség rendkívül súlyos veszteségeket szenvedett és huszonhárom tisztet és egyezeröttszázharminc főnyi légénységet hagyott fogolyként kezünkön. Az északi lejtőn folyik egyes árokdarabok megtisztítása, amelyeket franciák még tartanak. A tegnap esti hivatalos francia jelentés adata, amely szerint a december huszonegyedikén a csúcsért vívott harcokban egyezerháromszáz németet fogtak el, legalább is felében tulzás. A mi összes veszteségünk beleértve valamennyi halottat, sebesültet és eltűntet, amennyire eddig át lehet tekinteni, egyezeregyszáz embert tesz ki.

Keleti és Balkán hadszíntér.

Jelentős esemény nem történt. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Óriási zsákmány
a Dardanelláknál.

Konstantinápoly, december 23. A főhadiszállásról közlik december 23-iki kelettel:

Irak-front: Kut el Amaranál tüzéségünk két ellenséges monitort elsüllyesztett, egy harmadikat telibe talált és fedélzetén robbanást idézett elő. Csapatunk az egész északi fronton közeledtek a megerősített ellenséges hadállás drótsövényeihez.

Kaukázus-front: December 20-án az ellenség Id környékén támadva, 8 tisztet és 300 katonát veszített. A mi veszteségeink ennek egyharmadát teszik.

Dardanella-front: Sedil Bahr-nál

időnként tüzéségi párbaj és harc bombákkal, torpedókkal. Anatóliai tengerszoros-útegeink hatásosan lövöldözték a Morto-öblöt és a tekeburnui kikötőt, miközben két csónakot a mortói öbölben és egy muniószállító hajót a tekei kikötőben elsüllyesztettek, ugyanakkor egy teher szállító naszádot is eltaláltak.

Egyetlen egy szakaszon, amelyről az ellenség visszavonult, olyan nagymennyiségű élelmiszert találtunk, a mennyi egy egész hadtestnek hosszú időn át való élelmezésére elég.

Zsákmányoltunk továbbá egy millió homokzsákokat, körülbelül 1000 sátrat, 500 gyapjutarakart, 400 hordágyat, 1000 doboz konzervet, 500 hordócska benzint, az Aghin-patakban egy tarackot és nagy mennyi-

ségű taracklővedéket találtunk a földbe ásva. továbbá 300 kilométer hosszú telefonvezetéket és 374 darab egyenként 180 méter hosszú drótsövényt. A zsákmányolt munició, ruházat és egyéb anyag összeszámlálása még nincsen befejezve.

Bonyodalmak egy svéd
gőzös zsákmányolása körül.

— Megsértett semlegesség. —

— Távirati tudósítás. —

Erkezett éjjel 2 órakor.

Koppenhága. A National Tidende jelenti Malmöből: Az Arrago svéd gőzös vasárnap éjszaka a svéd vizeken összefutott egy német torpedónaszáddal. A gőzös megsérült, de folytathatta útját. Az utiangangai világítótoronynál a kapitány észrevette, hogy két német torpedónaszád üldözi. A legnagyobb sebességgel kifejtésével menekülni igyekezett, a két torpedónaszád azonban megállította a noha svéd tengeri területen volt, a német legénység átment a gőzökre a kobozmánynak jelentette azt ki. Az eset a parttól két tengeri mérföldnyire történt.

Stockholm. Az Arrago esetben valamennyi lap Svédország semlegességének súlyos és sajnálatos megsértését látja.

Berlin. A Wolt-ügynökség az Arrago esetről illetékes helyről a következőket tudta meg: A gőzöst csakugyan svéd vizek területén tartóztatták fel és vitték Swinemündébe. Ez sajnálatos tulkapás volt a tengerészeti vezérkar főnökének utasítására a gőzöst már szabadon is bocsátották. Az eset úgy történt, hogy az Arrago a torpedónaszád felszólítására semleges vizeken előbb megállott, majd teljes erővel a husz méternyire lévő német torpedónaszád felé fordult nekirohanás céljából. Ellenmanőverrel sikerült a nekirohanást ellensúlyozni. A gőzösnak ezen manőverével sikerült a közeli svéd vizekre menekülnie. A német parancsnok a svéd vizekre való tekintettel lemondott az üldözésről, noha a gőzös feltétlen dugáru lövedék-esztergapadokkal volt megrakva Oroszország számára. Megállapították, hogy a gőzös kapitánya, kormányosa és káplauza ittassak voltak.

Harcképtelen

a montenegrói sereg harmada.

— A szerbek menekülése. — Újabb részletek a makedóniai harcokról. —

Távirati tudósítás.

Zürich—Berlin, december 23.

Zürich. A milanoi lapok szerint montenegrói csapatok egyharmada harcképtelen. Cettinjeben a polgári hatóságok is szétzúllóban vannak.

Fél millió ember bolyongása az albán hegyek közt.

Amsterdam. Egy itteni lapnak jelentik Londonból: A Szerbiából elmenekült lakosságnak csak kis része jutott el Görög-Makedóniába. Miközben az ellenség végigvonult Szerbiában, a legtöbb szerb férfi, aki nem volt katonaköteles korban, elindult nyugati és délnyugati irányban. Az asszonyok és gyermekek legnagyobb része odahaza maradt. A Rigómezőn 750.000 menekült gyűlt össze, hogy onnan Albániába és Montenegróba vándoroljon. Ezek közül 250.000 elhatározta, hogy megadja magát a központi hatalmak csapatainak. A többi félmillió ember azonban elszántan neki vágott a behavazott albán hegyeknek. Ezek közül ezren, meg ezren ebusztultak az éhségtől és a hidegtől, nagyon sokat pedig a farkasok téptek szét. A menekültek egy serege, amely elérte Albániát, elmondta, hogy utközben az elhullott állatok husából táplálkozott. Ennek a népvándorlásnak a szenvedése fölülmúlta azt, amelybe Napoleon oroszországi hadserege jutott moszkvai visszavonulása alkalmával.

Magrini a makedóniai visszavonulásról.

Luganó. Magrini Szalonikiból lapjának a Seco onak december 18 iki kelettel a következőket írja:

Az angol-francia seregek legnagyobb csoportját Kilikia vidékén vonták össze. Előőrseik a doirani pályaudvarnál vannak, alig két kilométernyire a bolgár előőrsöktől. A csapatok kitűnő állapotban vannak. Magrini ugyanazon megalátogatja Bailloud tábornok hadosztályát. Ez a hadosztály volt az első, amelyet a Dardanelláktól Szalonikiba szállítottak, amely a bolgárokkal a Strumicánál összedűlt. Ez a hadosztály a franciák jobbszárnyán állt a doirani szakaszon harcoló angolokkal és állította helyre az összeköttetést, ami a visszavonulás során a ködben megakadt. Az angolok nagy nyugalommal vonultak vissza. Nagy izlen bolgár komitások egyik angol hadosztály törzskari szállásának közvetlen közelébe hatoltak, míg más nem szórták őket, bombákat vetettek. Egy angol hadosztály a ködben eltévedt az utat, azonban a francia vonalra jutott. Négy nap óta teljes nyugalom van a fronton, csak a szövetségesek repülői használják föl a kilenc napos köd után kiderült időt a Strumica, Doiran és Ghevgeji fölé szállva, bombákat vetnek.

Azt remélik, hogy a bolgárok egyáltalában nem lépik át a görög határt. Az erődítési munkálatokat egyébként a legnagyobb sietséggel folytatják a szerb menekülteket alkalmaznak a munkákra. Az utóbbi napokban az angolok több mint száz ágyút hajóztak ki a szárazföldre szállított katonák száma mosta-

ráig mintegy 160.000 főre rag. Szükség esetén ez nagy csatahajó, mely a szárazföldről kikötőben van, szintén részt vesz a város védelmében. A német, osztrák, bolgár és török alattvalók nagyrészt a szaloniki-monasztíri és a szaloniki-okteilari vonalon utaznak el. A közlekedés Bulgária felé egyelőre olyan, mint azelőtt volt.

Negyedmillió tonna a román termény felesleg.

(A kivitel kérdése még mindig szabályozatlan.)

Távirati tudósítás.

Bukarest, december 23.

A román kormány főgonddal még mindig a terményszállítás és kivitel kérdése körül forogtak.

A bukaresti lapok jelentik:

Hivatalos kimutatás szerint a romániai kikötőkben, raktárakban stb. a következő terménymennyiségek vannak: Brailában 185.350 tonna, Galacban 22.080 tonna, Corabiában 190 tonna, Cornavodában 180 tonna, Constantzában 363.80 tonna, Giurgiumban 2310 tonna, Balasikban 118.000 tonna. Összesen maidezem 280.000 tonna.

Az 50 ezer vagon romániai terményt vásárló társaság kiküldöttjei elfogadták az arany kiviteli díj fizetését.

A fizetési módokat a következő: a kiviteli díj felét fizetik Bukarestben, a másik felét letétbe helyezik a „Banca Nationale” részére a Reichsbanknál.

Constantzából jelentik: Idővel-időre török és perzsa zászlós szállítóhajók érkeznek a kikötőbe, amelyek keleti termékeket, főleg fűgét szállítanak nagy mennyiségben Romániába.

A hivatalos „Independance Roumaine” írja: A bolgár katonai hatóságok egy idő óta megtiltják a Bulgáriából, vagy más országokból Bulgárián át érkező utasoknak, hogy Drinápoly-Oschilein át Szalonikiba utazzanak. Az a lehetőség tehát, hogy ezen a vonalon át Románia összeköttetést kap Szalonikival, ismét illuzióruhá vált.

Arón a 118 vagon szénen kívül, amely tegnapelőtt érkezett Predaleon át Romániába, a pénzügyminiszterium tegnap újabb 60 vagon szénét kapott.

Galacból jelentik a bukaresti lapoknak:

A renji orosz kikötőt, amelyet katonai indokok miatt bizonyos időre bezártak, szerdán ismét megnyitják a személy- és áruforgalom lebonyolítására.

Míg a románok sehogysem tudnak meg egyezni szomszédaikkal, a bolgárok annál sikeresebben tárgyalnak minden irányban. A bukaresti lapok reprodukálják a bolgár kormány lapjának, a Echo de Bulgarie-nek a semleges zóna megállapítására vonatkozó alábbi sorait:

Boldeauxak lehetünk, hogy a bolgár és görög kormány ily bölcs meg egyezést létesített. Ez a meg egyezést annak bizonyította, hogy Bulgária őszintén óhajtja a Görögországgal szemben fennálló jó viszonyt tépálni. Együttal pedig annak a bizonyítéka, hogy Görögországnak ugyanez a célja.

Ez a kölcsönös előzékenység mindkét országra nézve csak előnyös lehet, amint azt a jelenlegi események is igazolják.

A görög és bolgár nemzet nem akar idegen elők eszközévé válni, mert ezáltal érdekei és függetlensége forogna kockán.

Goltz pasa a bagdadi harctérre vezeti seregét.

(Az angol gyarmatbirodalom bukása előtt.)

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly-Szófia-Budapest, dec. 23.

A „Temps” hire szerint az Egyiptom ellen induló expedíciós sereg már Kisázsiaiban van. Az expedíció török csapatokból áll, melyeket német tisztek vezényeinek és a német tüzérség, mely csatlakozni fog hozzá, már részben Konstantinápolyban van. Von der Goltz tábornok, akiről azt jelentették, hogy az egyiptomi expedíciós sereget vezetni fogja, újabb információ szerint három hadtesttel a bagdadi harctérre megy.

A dardanellai vereség hatása az egyiptomiakra.

Genf. Alexandriából és Kairóból érkező magánjelentések megerősítik azt a hírt, hogy a brit csapatok visszavonulása a Gallipoli-félszigetről egész Egyiptomban mély benyomást tett a lakosságra, mely a szigorú cenzura ellenére is teljesen ismeri a helyzetet.

Váratlanul érte a ktesifoni vereség az angolokat.

Stockholm. E. Holten-Nielsen alezredes az angolok mezopotámiai veresége alkalmából a következőket írja:

Azóta, hogy a központi hatalmak a belgrád-konstantinápolyi vasút birtokába intottak, fokozottabb jelentőséget kell tulajdonítanunk a mezopotámiai eseményeknek. India védelme szempontjából az angolokra nézve a Perzsa-öböl birtoka rendkívül fontos Angliának. Már az a körülmény is, hogy második európai hatalom is merveit tné lábát az öbölben, nagy nyugalanságot kellene Indiában. Ezért nemcsak stratégiai, hanem morális okokból is rendkívül fontos az angolokra nézve, hogy eddigi betolyásukat a jövőben is megtarthassák a Perzsa-öbölben. Ez az oka annak, hogy miért küldöttek az angolok nagyobb csapattesteket Mezopotámiába, noha a nyugati harctéren minden katonájukra szükség lenne.

Az angolok másfél divíziónyi haderővel november végéig elindultak Bagdad elfoglalására, mert ennek a fontos pontnak elhódítása nagyban emelte volna a britek megseppant tekintélyét Indiában a mohamedánok rovására. Angliát váratlanul érte a minapi ktesifoni vereség, mert nem is sejtették, hogy a törökök Bagdadnál nagy erősítéseket vontak össze. Az angolok visszavonulása nagy veszteséggel járt és a megvert hadsereg erősen megfogyatkozva érkezett vissza Kut-el-Amarába.

A mezopotámiai események jövő kifejlődése még nem látható előre. Annyi bizonyos, hogy a viszonyok Perzsiában kedvezőtlenek az ententére nézve és az angol expedíciós sereg helyzete Mezopotámiában igen könnyen kétségbeesítővé válhatik, ha rövid idő alatt nem kaphat erősítést Egyiptomból.

Felkelés Indiában.

Berlin. A Berliner Lokalanzeiger jelenti az orosz határról: Az orosz lapok jelentéseiből kiderül, hogy India északnyugati határán az utóbbi napokban a harcok nagyobb terjedelmet öltöttek. Majdnem az egész hegyi lakosság nyílt felkelésben tört ki az angolok ellen. Az indiai angol csapatok rossz minősége egyre érzhetőbbé válik.

Egyiptom és India védelmére készül Anglia.

(Híjedelem a dardanellai vereség következtében. — Támadások az angol kormány ellen.)

— Távirati tudósítás. —

London — Rotterdam — Bécs, dec. 23.

Az angoloknak és a franciáknak meg van az a tudományuk, hogy minden vereségüket győzelemnek bírák feltüntetni. Mikor az angolok körülbelül hat hónappal ezelőtt a Suvla-öbölben partra szálltak és elfoglalták Ari-Burnut és Anafortát, azt az eseményt a legnagyobb sikernek tüntették fel. A vasárnapi hírtőre virradó éjszakán elűzték az angolokat Ari-Burnuból és Anafortából és most Londonban olyan hangon tárgyalják ezt a nagy kudarcot, mintha az a hadsereg és az egész háború legeserencesebb fordulata volna. Ez a gyerekes öröklődés az igazság ellen annál szemérmesebb, mert Angliában is tudja minden ember, hogy mi történt és semmi esetre sem érik el vele azt a célt, hogy a szövetségesekre és a Balkánra gyakorolt hatást enyhítsék. A törököktől abban a pillanatban szenvedett vereség, amikor a semleges görög népet angolok és franciák igazsággal le és földjét hódított tartományoknak tekintik, annál kínosabb, minél nagyobb az az erőszak, mellyel egy független országgal szemben eljárnak.

A török győzelem negyben hozzájárult egyébként a világháború sikeres befejezéséhez. A franciákat és az angolokat megverték a törökök és a bolgárok a ezeknek a kudarcoknak a híre messze elszállt keletre, Perzsiába és Indiába.

Repington ezredes a Timesben már annak a véleményének ad kifejezést, hogy a németek két hónap előtt aligha kezdik meg a Suez-csatorna elleni akciót, mert előbb el akarják kergetni az entente-csapatokat Szalonikiból és a Dardanellákról. Angliának most távol kell magát tartania minden harostól a cayedül Egyiptom és India felé kell koncentrálnia figyelmét.

A négyesszövetség párisi katonai tanácsa különben hivatalos úton azt a hírt igyekszik terjeszteni, hogy a francia-angol akciókat nem adják fel végleg a Dardanelláknál és Gallipoli félszigetén. Nem igaz az sem — úgy mond — hogy a félszigeten levő összes erőket Szalonikibe szállítják az expedíciós csapatok megerősítésére. Liman von Sanders és Enver basa kénytelen lesz újból tűzérési és gyalogsági támadásokkal számolni Szedil Barnál, ahol a török elitesapatokat továbbra is lefoglalják.

Clemenceau és más politikusok, valamint publicisták nagyon is szkeptikusan tárgyalják ezt a hencogó és teljesen alaptalan jelentést.

A dardanellai esemény tegnap ismét foglalkoztatta az angol parlamentet is. Mint Londonból jelentik, az alsóház tegnapi ülésén kifogásolták, hogy Hamilton tábornok jelentése a Suvla-öbölben lefolyt hadműveletekről még mindig késik. Asquith kijelentette, hogy a tábornok jelentését éppen most kapta meg a kormány.

Carson elkezdett hangon beszélt a gal-

gol állások feladását egy tüntették fel, mint ha az győzelem lett volna. Miért hagyták a katonákat hónapokon át ebben a pokolban, a melyben ezren, meg ezren megbetegedtek, míg ugyanakkor idehaza asszal foglalkoztak, hogy valamilyen határozatot hozzanak.

Asquith miniszterelnök Derby lord utoncozásának eredményét még nem közölheti, de az utoncook száma fényes bizonyára az angol nép hazaszeretetének és önfeláldozásának. Az ország egyes részeiben a legényemberek nem jelentkeztek elég nagy számmal. Ezért Asquith megújította régebben tett ígérését, hogy a házas embereket nem fogják behívni, mielőtt még a parlament hozzájárulásával a legényembereket katonai szolgálatra kényszerítik. Kifejtette, hogy a kabinetnek egyáltalában nem volt módjában Derby lord toborzási akciójának eredményéről való tanácskozási befejezni. Ezért a háas elnapolása előtt ebben az ügyben szóló nyilatkozatot nem tehet. Hodge (munkáspárti) fel-szólította Asquithot, hogy tekintettel a szövetséges országok hangulatában várható hatásra, legalább megközelítőleg jelezze a kapott utoncook számát. Asquith azt válaszolta, hogy az indoklás ugyan feletté csábító, de ilyen közlést a részletek hozzáfűzése nélkül félrevezetői kísérletnek lehetne tekinteni. Chamberlain miniszter kijelentette, hogy Townsen tábornok csoportjának veszteségei a Kut el Amarába való visszavonulásánál december 18-ig ezereszer-huszonnégy embert tettek ki, közülük kétszáz halott. A sebesültek közül negyvenkilenc meghalt.

VÁROS ÉS MEGYE

A végleges virilis névjegyzék. Arad város igazoló-választmánya ma délután Robitsék Agoston dr. elnöklésével tartott ülésén újból megállapította a törvényhatósági bizottság virilis tagjainak névsorát. Mint az Aradi Közlöny ma megírta, a névsort változtatnia kellett a választmálynak, mert tizenegy tag lemondott arról, hogy virilis jogát Arad törvényhatóságában gyakorolja és Avarffy Géza elbájlózza következtében is új tagot kell igazolni. A választmány a legtöbb időt fizesők sorából tehát folytatólagosan a következőket vett fel a névjegyzékbe: Földes Kelemen, Natland Bernát, Rajcu Sebő (választott tagja a vármegyei törvényhatóságnak is, tehát nyilatkoznia kell, melyiket akarja gyakorolni) Grossmann Jakab dr., Keppich Jakab dr., Haan Alajos, Robitsék Agoston dr., Braun Gusztáv, Roth Zsigmond, Winkler József, Pollák Vilmos, Kremmer József, Mairovitz Emil, Cukor László, Réthv Viktor. Ha Rajcu lemond arról, hogy a város törvényhatóságának tagja legyen, akkor Somló Armin dr.-t iktatja a választmány, mint 71-ik virilisát a névjegyzékbe. A most már véglegesnek tekintendő jegyzéket a bizottság átteszi a polgármesterhez, aki a virilislistákat már a január 8-án tartandó rendkívüli közgyűlésre meghívja, hogy a kompletté vált közgyűlés megválasztassa a közgazgatási bizottság tagjait.

Hindenburg visszaemlékezései a tannenbergi csatára.

— Beszélgetés a hadvezérrel. —

Dátum: tudósítás.

Frankfurt, december 23.

A Frankfurter Zeitung haditudósítója, Fritz Wertheimer dr. a következőket jelenti a keleti főhadiszállásról:

— Vilmos császár néhány nappal ezelőtt Vlnában időzött és résztvett azon az istentiszteleten, amelyet egy kis protestáns temetőben tartottak. Néhány lépéssel mögötte áll legkiválóbb hadvezére, Hindenburg. Kezét tábornoki botjára nyugtatva, olyan nyugodtan állt, mint hogyha éreből öntött szobor lett volna. Amidőn később fogadta a haditudósítókat, ugyanez a nyugalom ömlött el rajta. Hosszabban beszélgetett és a többi közt a következőket mondotta:

— A vezérnek minden körülmények között meg kell őriznie nyugodtságát, mert hogyha elkezd idegeskedni, akkor az ártatlan elvekre is, aminek nem lehet jó következménye.

A tannenbergi csatára fordult a beszélgetés sora és a többi közt szóba került az oroszoknak és a kegyetlen rendszere, hogy mindent elpusztítsanak maguk előtt és maguk után és elfűtik a lakosságot.

— Bizony, rettenetes kegyetlen ez a rendszer, — jegyezte meg a tábornagy. — Nincs nagyobb eszerenceatlenség, mint a menekülő nyomors. Visszaemlékezem arra az időre, amidőn a tannenbergi csata előtt állottam és az utakon találkoztam a Kelet-Poroszországból menekülő lakosság óriási tömegeivel, amint kis vagyonjával előre igyekeztek. Bár a szíveembe nyilallott a fájdalom, mégis kénytelen voltam letérlni őket az utakról, hogy katonáim előbbre juthassanak. Arra gondoltam, hogy milenna, ha elveszteném a csatát és ha csapataimnak vissza kellene vonulniuk ugyanezen az utakon és a boldogtalan menekülőket még nagyobb felelősségbe kellene döntönnem? Azonban elfojtottam érzelmeimet és csak kötelességem teljesítésére gondoltam. Csábított és igazított az a gondolat, hogy ez a csata tulajdonképpen nagy verseny köztém és az ellenség hadvezéré között. Melyik lesz az okosabb, ő-e vagy én? Ez megpecsételte energiámat és idegjelmet. Akkor Rennenkampf abban a hitben volt, hogy a „legyőzött” porosz hadsereg majd Königsbergnél fog összegyűlekezni és ezért csapatait abban az irányban koncentráltta. Időközben azonban ez a porosz hadsereg nyugodtan megverte a tannenbergi csatát és azután Rennenkampf ellen fordult. Merészség és óvatosság kell, hogy a hadvezért áthassa. Különböző is ismerhetnek arról, hogy ha lehet, akkor én gyorsan neki várok és az én gazdám is éppen ez a tulajdonság jellemzi.

A tábornagy vezérkari főnöke Ludendorff hasonlóképpen nyilatkozott. Azt is mondotta, hogy csakis a lehetőségekkel számolnak, nem pedig a reményekkel. Igen szkeptikusan nyilatkozott az oroszországi és indiai állítólagos forradalmi mozgalmakról. A franciákról azt mondotta, hogy finánciális előnyük már megtört és emberanyagukat teljesen kihasználták.

Abban, amit eddig harcban elértünk és még el fogunk érni, van a béke legnagyobb biztosítéka, nem pedig abban, amit arról beszélünk, — fejezte be kijelentéseit.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Péntek: Délután: Aranyhajn Tündér Ilona és „Árgyulus királyfi” vagy „A vasorru boszorkány” látványos gyermekbohózat énekkel és táncokkal.

Szombat: délután: „Artatlan Zeuzsi” Este: „Leánybucsu”

Vasárnap: délután: „Táncos huszárok”. Este: „Önagysága ruhája”

* A színház hírei. Tündér Ilona és Argyulus királyfi, vagy a vasorru boszorkány tündéres látványos gyermek bohózat. Énekkel és táncokkal pénteken körül szinre délután 3 és fél órákor mérsékelt helyárakkal. E rendkívül kedves bohózat nemcsak a fiataloknak, de a felnőtteknek is kedves szórakozást nyújt, a bohózatos jelenetek egymást kergetik, szonkívül élénkíti az előadást egy pár gyönyörű tánc és Jérai pompás koreográfiája. — Ünnepi előadások. Szombaton délután 3 és fél órákor mérsékelt helyárakkal az Artatlan Zeuzsi pompás operett van műsoron és este 7 és fél órákor rendez helyárakkal a Leánybucsu nagy sikert aratott operettet ismétli meg a társulat. Vasárnap d. n. 3 és fél órákor mérsékelt helyárakkal a Táncos huszárok nagy operett kerül szinre és este 7 és fél órákor rendez helyárakkal Önagysága ruhája szenzációs énekes játék körül előadásra.

* Dobay Ferenc festőművész a Reinbert butorkereskedés k. r. káthán felülré az ő kedves miniatűr esendélet festményeivel, melyekkel ismételtelen meghódította az — aradi művásárló közönséget. A finom ízlésű, apró műtárgyak mélyen lecsúszott árainál fogva rendkívül alkalmasak karácsonyi és ünnepi ajándéknak is. Ezúttal beszámol Dobay a katolikus kongregáció által a Vörös Kereszt javára rendezett vásáron elért sikereiről, amelyből szerény viszonyaihoz képest 20 koronát adott a humanus intézménynek. A következők vásároltak képeket: Telbisz századosné, Krenmer Alajosné, Gan'ner Jánosné, Német Zeiga, Steiner Ferenc és Lajta József.

* Róbert mint Lohengrin. (Vigjáték szenzáció az Urániában.) A színház a karácsonyi ünnepekre való tekintettel egy pompás vigjáték-műsort állított ma be, mely a maga bohó számaival valóban élvezetet fog mindenkinél nyújtani. A sláver egy vigjáték, mely egy urnak farsangi kalandjait zengeti el és a melyben igen sok az ötlet, a tréfa és a jókedv. — Az Uránia szenzációja. Az év zárta a színház igazgatósága mezezereste a század technikai csodájáról, a brémai hajógyárban felvett filmet, amit „A motorkirály” címen már e hó végén mutat be. Közei nál utána az új éseménye kétségte'lenül az a hatalmas irodalmi szenzáció lesz, mely hetek óta uralja Bécs és Budapest színpadait és a melynek nagy jelentőségét alig szükséges említenünk. Sudermann örökbecsű műve: A rókezt körül ugyanis ekkor bemutatásra.

* Nagy Nordisk-dráma az Apolló-színház karácsonyi műsorán. Sz. n. z. i. o. s. műsort állított össze az Apolló-színház a karácsonyi ünnepekre. Karácsony első napján, szombaton az oroszok keletnyorosi betörésének borzalmas történetéből merített háború kép körül vetítésre, vasárnapra pedig a Nordisk-filmgyár legújabb grandiózus drámáját: A lativu-títzte ki - színház igazgatósága. A nagy Nordisk-drámában a legkiválóbb dán színészek játszanak.

* Szombaton az Erzsébet mozgósínház egy szenzációs sláger, az Anya című drámát mutatja be a közönségnek, amelyben a főszerepet Asta Nielsen, a világhírű művésznő játssza. Egy önfeláldozó anya a művésznő ezen drámában. Gyermeke meghal, az anya fájdalma pedig oly nagy, hogy már azon a ponton van, hogy eszt veszti. Egy éjjel kimegy a temetőbe, hogy gyermeke sírját kendőjével betakarja. Nem tér többé ő sem vissza, mert az erős hideg következtében elalszik. s hóval borítva találják a sírhant tetején. Ezenkívül „A megszokott anyós”, kacagtató vigjáték sláger kerül bemutatásra.

* Ma délutáni előadások vannak az Apollóban. Az Apolló-színház, mint az előző években szintén is korábban tartja meg előadásait a karácsonyi ünnepeket megelőző napon, pénteken. Délután 3 órákor kezdődik az első, fél 5 órákor a második és 6 órákor az utolsó előadás kezdődik. A délutáni előadások műsorát szerencsésen válogatta össze az Apolló, amennyiben háborús, egy nagyszabású háborús tárgyú dráma és egészen új horeéri felvétel kerülnek vetítésre. Ezenkívül több kisebb kép egészíti ki a műsort.

A legszomorubb karácsony.

(Ünnepély az elm-betegek közt.)

Az Aradi közlőny tudósításai.

Arad, december 28

A szeretet ünnepe, a karácsony szent estjének legmeghatóbb megülvése talán az, amely a kórház egyik különálló épületében szokott lefolyni. A kórház elmebeteg pavilonja ez, melyben mint minden évben, az idén is megtartották a karácsonyi ünnepélyt az épület szerencsétlen, szomorú sorsu ápoljai részére. A pavilon mai ünnepének talán még meghatóbb képe volt a szokottnál. A vigasztalhatatlan betegek karácsonyfája alatt nagyobb részt egyenruhás ápoltak jelentek meg, akik talán a legsúlyosabb sebbel jöttek vissza a házáért küzdő hősök hangos táborából. A háború viharában igen sok hőstünek idegzete roppan meg s az elmebetegek pavilonjának szomorú lakói ezért kátszereződtek meg. (A szomorú tény mellett az az egyetlen vigasztaló, hogy a legtöbbnél van remény a felgyógyulásra.

Az elmeorvószáti pavilonban a legnagyobb es. ndben délután öt órákor kezdődött a karácsonyi ünnepély, melyen kis közönség és Löwinger Miksa dr. igazgató helyettes-főorvos vezetésével a kórház orvosi kara jelent meg. A szépen feldíszított karácsonyfát, melyen édességek mellett különféle csesebecsek csüngtek, oszdes vise'kedésű, kifejezéstelen, szomorú arcu betegek állták körül.

A betegek közül ele'nek Vági Sándor mondott el szépen, folyékonyan egy verset. Utána Reinhold Sándor felolvasott egy kis beszédet, melyben a betegek nevében mond köszönetet a sok jóért és a szép ünnepért.

Ezután Löwinger dr. megszólított egy értelmesebb arcu beteget:

— Na most maga jön Horvát. Mondja el az imát.

A beteg kilép a sorból, előveszi az imésáros könyvet és tisztán, folyékonyan kezdi olvasni a karácsonyi imát. Mikor így olvas, szinte hihetetlennek tűnik, hogy szintén elmebeteg, aki egyszer idegráskództatásban agyon szurt egy embert.

Az ima után Löwinger dr. szép beszédet intézett a betegekhez, majd kiosztották az ajándékokat, melyért minden beteg köszönetet mondott.

Ezután az ünnepély véget ért. Boldog ünnepeket kívánunk! — kiállították a távozó közönség felé a betegek, akik boldogságtól sugárzó arccal maradtak együtt a karácsonyi alatt.

A bolgár-román vasuti egyezményt megkötötték. Butare-tből írják: A D. miniszter jelentése szerint a bolgár és román vasut-igazgatóságok között néhány nappal ezelőtt megkezdődött tárgyalások a Bulgária és Románia közötti tranzit-forgalom megállapítására vonatkozólag, — eredménynyel végződtek és a megállapodás a kölcsönös-ér elvén létrejött. Háttra van még az egyik országból a másikba átmenő vagonok maximális számának megállapítása.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órákor.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti Stockholmból Russki tábornok lemondásáról: Russkit és Goremykint a cár a mult héten együttes kihallgatáson fogadta. Goremykin megkérdezte Russkit, hogy tekintettel arra a fenyegető hangulatra, amely Pétervárott uralkodik, Russki a lakosságra lövetne-e. Russki nemmel felelt s mikor a cár ennek okát kérdezte, a tábornok ezt felelte:

— Mert katonáim nem lőnének testvéreikre!

Más verzió szerint a visszalépés arra a befolyásra vezethető vissza, a melyet ujjában Pau tábornok gyakorol az orosz katonai ügyekre.

Luzern. A Vaterland Russki tábornoknak a főparancsnokságtól való felmentéséről utalással French tábornok angol főparancsnok felmentésére a következőket írja: Aligha tévedünk, amikor azt állítjuk, hogy az entente összes államaiban ugy nyugaton, mint keleten most leiátszódo események egy ujjabb, igen komoly válság előjelei.

Basel. Rómából jelentik: A szenátus a Sandra iránti bizalmi indítványt 221 szavazattal fogadta el 169 ellen.

Pétervár. E hó huszonegyedikén két orosz torpedónaszád a bolgár partvidékek mentén cirkálva észrevett egy bolgár torpedónaszádot, amelyet egészen a várúsi kikötő bejáratáig üldözött. Amikor a partvédő ütegek megkezdtek a tüzelést, a két torpedónaszád a bolgár ágyuk tűzköréből visszavonult, anélkül, hogy veszteséget, vagy egyéb kárt szenvedett volna.

London. A Morningpost vezércikkében írja: Carsonnak az alsóházban tett azon kijelentései, hogy a közel Keleten néhány hadosztályt redukáltak bizonyítják a haditanácsnak a területiális csapatok szaporítására készített tervének összeomlását. Az óriási háborús tervekkel ugy látszik az ujoneok jelentkezési aránya épen nem állott megfelelő viszonyban.

Berlin. Harden Miksa Zukunft című ismert revüjét a katonai hatóság betiltotta.

Rotterdam. Az angol hadügyi kormány az összes csapatoknak hadiparancsot küldött, amelyben megtűtja, hogy karácsonykor tegyverszűnetet tartsanak. Háboru van s a németek mindig turtanggal követnek el mindent, hogy ezt érjenek. Még látszólagos barátságos cselek detük is veszélyes.

Szofia. A legközelebbi napokban közzétezik a Nisben talált titkos szerb aktákat, amelyekből kiderül, hogy a szerb kormány, a belgrádi tisztii egyesület és a szerb trénoörökös Ferenc Ferdinánd meggyilkolásának tervezésében résztvettek.

Oroszország be akarta hálózni Romániát.

(Sebeko küldetése. — Támadás a ruszofilok ellen a román kamarában.)

Támadás a ruszofilok ellen

Bukarest, december 23.

A Bukarester Tagblatt december 21-iki száma jelenti: Sebeko, a korábbi bukaresti orosz követ, majd bécsi nagykövet Unghelein átkutakolt Bukarestbe érkezett, ahol néhány napot fog elöltöteni és állítólag kihallgatáson jelenik meg a királynál is, ami azonban esideig nem történt meg.

Sebeko bukaresti látogatásának bizonyos körökben jelentőséget tulajdonítanak. Után a volt bécsi orosz nagykövet a cári udvarban „grata persona”. Az egyik ruszofil lap már azt is tudni véli, hogy Sebekonak az a misztériója, hogy Szerbia részére segítséget esköztöljön ki Bukarestben és szíriányban javaslatot terjesszen elő.

A román kormány azonban nem hajlandó ebben a kérdésben tárgyalásokba bocsátkozni és szilárdul el van tökéve semleges-ségének fenntartására.

A „Dimiceata” maga is csak nagyon szoré nyilatkozatot imputál Sebekonak, aki a Miklós cár nevenapján a bukaresti orosz károlnában több román politikus és magas-rangu katonatiszt előtt a következőket mondta:

— Oroszország és szövetségesei előtt fontos erkölcsi kötelességet képez Szerbia és Belgium részére tényes elegteteit szerezni. Máskülönbén nem tejezzük be ezt a háborút.

Sebeko látogatása semmivel sem tette mássá az orosz-román viszonyt. Erre vonatkozólag különben a Szalonikiben megjelenő Nouveau Siecle című lap a következőket írja:

— Az Athénből érkezett legutóbbi táviratok szerint, a jelen pillanatban Bukarest és Szentpétervár között bizonyos feszültség észlelhető. Visszaélve a négyesszövetség bukaresti propagandájával, amely valósággal orgiákat ül a román fővárosban, az orosz kormánynak nyilvánvalóan az a célja, hogy a román kormány kezét megkösse és a kormányt kényszerhelyzetbe hozza.

Dacára minden román tiltakozásnak, a csapatösszevonások az orosz-román határon tovább tartanak.

Minden valószínűségmellett szól azonban, hogy a szentpétervári kormány nemsokára elfogja veszíteni illúzióit. Senki, aki az eseményeket előítélet nélkül bírálja el és ismeri, nem kételkedhetik abban, hogy Románia minden olyan orosz kísérletet, amely a területének megsértésére irányul, legyverrel a kezében utasít vissza. Oroszország azonban különben sem követ el ilyen örültséget, amivel a négyesszövetség végső katasztrófáját idézné elő.

Ketszertelen, hogy az oroszok mindent elkövetnek a tekintetben, hogy Románia szándékai felől állandóan tájékozva legyenek. A Jassyban megjelenő konzervatív ujság, a „Jaschul” egy felette érdekes okmányt reprodu-

kál, amelyből kitűnik, hogy a szentpétervári kormány nagy súlyt helyez arra, hogy pontosan tájékozva legyen a Romániában végbemenő csapatmozdulatokról.

Egy parancsról van szó, amelyet legutóbb a Romániában tartózkodó orosz ügynökökhöz intéztek és amely utasításokat tartalmaz, hogy miként tudhatják meg a legbiztosabban ezek az ügynökök azokat a katonai titkokat, amelyek Oroszországot a legjobban érdeklik.

Ebben a titkos utasításban többek között a következők foglaltatnak:

„Fordítson különös figyelmet a csapatmozdulatokra, szerezzen pontos információkat az egyes csapatok létszámáról, különösen azokról, amelyek szabad területeken vannak.

Hogy pedig mindezt megtudja, barátkozzék össze a katonákkal, leginkább a számvivő aítisztekkel és a nem fronton lévő legénységgel.”

Oroszország magatartása különben lassan kiábrándítja még a ruszofilokat is és erre élesebb hangon hallhatóak felszólalások a ruszofilok ellen. A román kamara legnagyobb ülésének eseménye é Procopiu képviselő szenzfciós beszéde volt a ruszofilok rövidlátó külpolitikája ellen.

— A nemzet — mondta többek között — teljes bizalommal viseltetik a kormány iránt. Valamennyünknek kötelességünk a trón körül tömörülni. A föderációs párt, amely monopolizálta a hazafiasságot, csak Take Jonescuval bír elképzelni egy nemzeti kormányt. Take Jonescunak pedig principuma, hogy okvetlenül az egyik hadviselő csoporttal m ajúnk. Hogyan léphetne be tehát Take Jonescu egy várakozó álláspontot elfoglaló kormányba?

Atanaziu képviselő: Take Jonescu maga is kifejezésre juttatta azt. (Derűtlenség.)

Procopiu: Argetoianu urnak az a véleménye, hogy várakozó álláspontot csak az a kormány teveszthet, amely az szonnulli akcióbalépés mellett van. Ez egészen speciális logika. A szöszétekről olyan nyilatkozatok hangzottak el, amelyeket nem lett volna szabad kifejezésre juttatni. Azt mondták, hogy Romániának veszendőben a tekintélye a Balkánon. Azt mondták, hogy mi oly sok alkalmat emulasztotunk már. De mi lett a föderációsook (ruszofilok) jóslatszóból? Az események egészen más-ként fejlődtek.

Argetoianu, föderációs: Hát a mi közbelépésünk nem használt volna?

Procopiu: Mi ugyanazt a sorsot szenvedtük volna el, mint az oroszok és az ő egész szerencsétlenségüket osztottuk volna.

Argetoianu: Ezt nem lehet tudni!

Procopiu: Ha nem lehet tudni, akkor a kormány nagyon jól cselekedett, hogy az országot nem lökte a tűzbe. Minden román há-lás lehet Bratianurak azért, hogy Románia erőit a mai napig sértetlenül megörizte. Ma minden országban tömörülnek a politikusok a külső veszélyek ellen. Erre a célra van szükség azon elhuziasmusára is, nem pedig a „Föderáció” részére. Ha a közvélemény, amely távra távra tévedhet, elveszti egyensúlyát, a kormány kötelessége azt helyes utra tereelni.

Azután Nieu Filipescu szólt föl: Szemvadás, gyűlölködő hangon jelenti ki, hogy Romániának kellett volna az európai tűzfészt felidézni, azáltal, hogy Románia neki támad Magyarország-Ausztriának. Románia 500.000 emberét előreségesnek tartja, hogy ezzel a világháború sorsát meglehessen változtatni.

Azután az alias hazugságok tömkelegét zúdította el a terembe a magyarok és osztrákok inkvizíciójáról a románok ellen...

A többségi liberális és a Marghiloman párt szóltan unottsággal hallgatja a szónok ismert, minden képzeletet meghaladó hazugságokkal izgató frázisait...

Aradon meghalt

szerb női katona.

(Az obrenováci malomtulajdonos bosszúálló özvegye.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 23.

Néhány héttel ezelőtt — mint annak idején az Aradi Közlöny megírta — több ezer szerb fogoly-katonát szállítottak Aradra. A szerbiai offenzíva idején elfogott harcosok nagyon szomorú állapotban érkeztek Aradra. Volt olyan, akinek a lábát egészen rongyos boeskor fedte, de olyan is akadt, akinek fél nadrágszára hiányzott. A ruházatuk nagyon különbözöen festett, de egyben valamennyien hasonlítottak: mindnyáian tetvesek, piszkosak voltak. A közös husszárlatnyában meg-mosdatiák, megfürdöztették és megnyiták őket.

A fürdetésnél különös fölfedezésre bukkantak. A katonák között egyenruhában egy ötven év körül lévő szerb asszonyt találtak, akiről csak a fürdőkádban állapították meg, hogy a gyöngébb nemhez tartozik. Ő azonban hatalmasan rácsólt a gyöngébb nemre. Rugott, harapott és úgy káromkodott, de úgy káromkodott, mint egy magyar huszár. Nagy rehezzen sikerült megfürdetni és akkor megállapították, hogy a jobb combján golyóokozta seb van, amelyet az egyenruhás asszonyharcos eltűnt eddig. A szerb egyenruhát elvették tőle és szoknyába bujtatták, a sebet pedig kezelni kezdték. Ő ez ellen eleinte tiltakozott.

— Megmérgezték! Nem engedem! Tudom, hogy megy ez a háborúba! A mi orvosaink is jól elbántak a ti katonáitokkal, megmérgezték őket, hát most ti is így tesztek velem!

A rácsóoló vén komitási tiltakozásával azonban nem sokat törődtek. Amikor agyabekerült, néhány óra múlva láza támadt és a beható orvosi vizsgálat megállapította, hogy kiütéses tifusza van. Azonnal átvitték a járványkórházba, ahol nagy gondnal ápolták. Már lábbadozó volt, amikor tüdőgyulladás támadt és belepusztult. Nem régen temették el a szerb foglyok élénk részvéte mellett.

A foglyok astán elmondták, hogy az elhunyt komitási egy obrenováci kis földmalom tulajdonosának, Valantiesnak az özvegye. A háború következtében a malmuk elpusztult, a tértjét, aki már közel volt a hatvanhoz, há-szorozták és Obrenovács védelmében elesett. A magára maradt asszony kijelentette, hogy megbosszulja az urát. Beállott a szerb hadseregbe és ő volt az, aki az elfogott osztrák-magyar-német katonákkal a legembertelenebbül bánt. A Kolubara-menti harcokban ő is golyót kapott a combjába és elfogták. Így került az asszony-katona az aradi kórházba és onnét a névtelenek temetőjébe.

Előnyomulás fagyban, hóban, viharban.

(Harcok a Tara völgyben.)

Távirati tudósítás.

Budapest, december 23.

A sajtóhadiszármáról jelentik: A Montenegró elleni előnyomulásunkat a hirtelen beállott nagy tél, mely a leghidegebb fagygyal és hóviharral köszöntött be, jelentősen meglassíthatja, de fel nem tartóztathatja. Most kezd bebizonyulni, mily előrelátással cselekedett a vezérlet, amikor az előnyomulást az utánpótlás szükségére szerint szabályozta. Az utánpótlást maideg nem kizárólag teherhordó állatokkal végzik és a szállítást rendkívül megkönnyíti az a körülmény, hogy az előretörő csapatok az utakat azonnal használható karba hozták. Munkásosztásaink még homokos utakat is készítettek. A munkában szerb katonák is részt vettek, akik önként jelentkeztek és munkájuk fejében élelmet kapnak.

Kiderült, hogy Bosznia, mely most minden elkészíthető készletből nagy mennyiséggel rendelkezik, mint roszkótt terület nagy értéket képvisel. A hónapok óta folyó egyeztetett munka a legrövidebb idő alatt lehetővé tette a lehetetlent. Nagy, masszív alapokra fektetett készletfelhalmozó telepek épültek, melyek a front számára dus források.

Az időjárás hirtelen beállott változásától a montenegróiak és szerbek már többet szenvednek, mint a magyar és osztrák csapatok. A jelenlegi front keretében már a kalvibát, durván ácsolt,ából összeállított kunyhók is ritkák és oly kevés számmal akadnak, hogy még a montenegrói vezérkarok befogadására is alig elegendők. Mióta Vutkovics vajda, akit Nisics és Martinovics tábornokok mellett a legjelentősebb montenegrói vezérnek tartanak, a Bosznia ellen harcolt csapatok vesérlétéről lemondott, amióta Vutkovicsnak a szerencse nem kedvez, a montenegrói vezérek minden harci eszközt jogosultnak tartanak. Vutkovics a frontja mögött lakó törököket a legesélyesebb ígéretekkel igyekezik a maga pártjára hajlítani és közszolgálatra bírni, amely fáradozás azonban hajótörést szenved a törökök becsületességén. Vutkovics emellett oly naiv, hogy alvukból kiűzött mohamedánokat maszáva' bureót, hogy közszolgálatra alkalmassá őket.

Igen gyakran mesélik, hogy a montenegróiak egy-egy nagy telerével elfogott őrszolgálatukat visszavonulnak hozsának, de előbb az íjget is lehúzzák a katonákról, mert a lábbeli mellett a fehérnemű bir előttük a legmagasabb becsület.

A Tara völgyében, ahol az ellenfeleink most vesérlésben állnak, Montenegró legelősebb kálcsa. Helyenkint szakadékok 1500 méter magas sziklatalakkal merednek. A folyó felől folyásánál már jobbak a terepviszonyok. A Tara Montenegró legelősebb vízű folyása. Mélysége 5-12 méter közt váltakozik és számos örvény teszi vesérlésesét másodpercenként hat méteres gyorsasággal áramló vizét. Ártatható, hogy ily terep határozta el ellentállást betonnal meg lehetőségen kiépített hadállásokban. Ezt a terepet Stepanovics szerb tábornok, aki a két hadsereg hadműveleteit irányítja, választotta ki a hadioperációk bázisául. Stepanovics volt különben a leke a szerb visszavonulásnak is.

A beteg „kóvér Putnik” — ahogy a saját emberei nevezik — már csak csúgára és kerete az eseményeknek. A szerb fővezérlet és a há-

rom montenegrói tábornok közt az érintkezés nem a legszívélyesebb formák közt történik, noha Vutkovics, aki Franciaországban nyerte katonai kiképzését, nem műveletlen ember.

Sebesült hősök

karácsonyfája.

(Ünnepségek az aradi kórházakban.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 23.

Az a szeretet és gondoskodás, amellyel a társadalom körülveszi a harotérről hazakerült sebesült hősöket, amellyel különösen a kórházak vezetéseben áradhatatlan és ápolásban tevékeny hölgyek gondoskodnak a hazáért vért, testi épséggel és áldozó vitézséggel, az a szeretet csak fokozott mértékben nyilvánkozhat meg most karácsonykor, a szeretet ünnepén. Csatládiktól távol élő hősök szívében kell a hazavágyódás napjain felébresztetni azt a tudatot, hogy otthon vannak most is, olyan otthonban, amely a család minden gondoskodó melegét, szeretetét igyekezik pótolni. Ez a hangulat, ez a törekvés tette széppé az Aradon megtartott karácsonyi ünnepségeket.

Az első karácsonyfaünnepség délután három órakor a Hasszinger-utcai tartalékkórházban játszódtott le. Az ünnepélyt, amelyen igen nagy és előkelő közönség jelent meg, Vértés Adolfné, dr. Kepnich Jakabné és özvegy dr. Singer Jánosné, továbbá Endrei Armin főorvos, Méri Oszkár és Erdélyi Ferenc rendezték. A rendezőség rendkívül széles és nívós programot állított össze, amelynek első számaként a sebesültek kara Méri Oszkár zongorakísérettel mellett elénekelt a Himnusz, majd Payer István tábori lelkész tartott leendőletes, magasan szárnyaló ünnepi szónoklatot, amely nem egy jelenlétnek könyvet csalt szemébe. Bizza Mariska nagy tetőzés mellett énekelt el az „Ott ahol a Dnyeszter víze sug” című dalt, majd ráadásul az „Elmegyek a templom mellé” című népdalt. A karácsonyfaünnepség főnyomvontja Tolmányi Emil és Vass Sándor zongorakísérettel mellett egy menüettet játszott el, majd a zúgó tapsra a „Kisai tamburin” című darabot, végül a „Meros víze folyik csendesen” című magyar fantáziát. Örösi siker futott osztályrészül Horváth Micinek, aki előbb a „Jaj Zauzsikám” című dalt énekelt el, majd a „Még itt a Sár” című kuplét, amelynek második strófijánál már a sebesült katonák is vele énekeltek a refrént. Mikor az énekszám után sugó tapsvihar hangzott fel a primadonna megkérdezte, hogy mit énekeljen még, a derék sebesült bakák uniszónó kívánták:

— Még egyszer a Sár!

Győző Alfréd sikereiben dus multjában sem emlékezhetik olyan tapsokra, amilyeneket ma délután kapott a nevének is ellentmondva alig győzött kuplénál. Bizza Mariskát, Horváth Micit és Győzőt zongorán Kovács Mihály, a színház zenésze kísért. Ezután a sebesültek nevében Adamik János köszöntö meg a rendezőknek formás beszédben fáradságukat, majd Méri Oszkár zongorakísérettel mellett a Szózatot énekeltek el a sebesültek. Ezután az ajándékok kiosztására került a sor. Végül Vértés Adolfné főpolónő a jelenlét közönséget egy csöme téval kíválta meg.

Hasonlóan megkapó és szép ünnepély játszódott le a Weitzer János-utcai kórházban, ahol Mayer Miksné, Fischer Irén és Szatjka Annuska fáradoztak a siker érdekében.

Itt is Payer lelkész mondott szép beszédet, majd két sebesült katona adott elő nagyon ügyesen egy páros jelenetet, amelynek befejezésül hálájuk jeléül szép virágcsokorral kedveskedtek az önkéntes ápolónőknek. Az ünnepélyt amelyen Vásárhelyi Janka, a Vörös Kereszt elnöknője is jelen volt, a Himnusz elénkklése fejezte be, majd a sebesültek közt kiosztották az igazán szép és értékes ajándéktárgyakat.

A Fischer Elz kórházban, ahol dr. Köpt Jánosné, dr. Tenner Józsefné, Grósz Aladárné, Reichner Ilona, szotyori Nagy Bella, Steinfeld Illi, és Kurzer Böske fáradoztak azon, hogy a sebesültek számára emlékeztetéssé tegyék a napot, jelenleg csak kevés sebesült van a így az ünnepélynek is intímabb jellege volt. A sebesültek azonban itt olyan értékes ajándéktárgyakat kaptak, amelyeket örök emlékül őrizhetnek meg: valamennyien egy-egy nagyon szép cigarettatárcát, nagyon szép sebkést, két sebkendőt, öt szivart, husz cigarettát, nagy diós és mákos patkót, noteszt, cukrot, almát és függőt. A „Jésuska” mindegyik ápolónőnek is hozott egy-egy ajándékot, kis nippet, doboz cukrot, sőt a kórházvezető ezredorvosnak egy ezüstcigarettatárcát, a főorvosnak pedig ezüst csuszát.

Ma volt a karácsonyfa ünnepély a tanítóképzőben lévő tartalékkórházban is. Az ünnepély délután fél hatkor vette kezdetét. A kórház ápolónői és a közönség az épület kápolnahelyiségében gyűltek össze, ahol az ünnepélyt a templomi énekkar nyitotta meg, mely Müttermüller József zenekonzervatórium igazgató orgonakísérettel mellett karácsonyi dalokat adott elő. Ezután Payer katonai lelkész tartott szentbeszédet, majd a jelenlevők levonultak a tornaterembe, melynek közepén volt felállítva a hatalmas karácsonyfa. Itt Frisze Emil kadett a sebesültek nevében meghatottan mondott köszönetet a kórház vezetőségének az ajándékokért és a szép ünnepélyért. A karácsonyfa alatt felhalmozott ajándékokat, ezután Vojszky Halán főpolónő kiosztotta a sebesültek között. akik háláa köszönettel vették azokat át. A tiszték pavillonjában Darvas Sösu a pavillon vezetője külön ünnepélyt rendezett és két pompás karácsonyfát állított fel az ott ápoló sebesült tiszték részére. Vásárhelyi Janka elnöknő mindkét ünnepélyen megjelent.

Az aradmegyei közkórházban délután négy órakor tartották a karácsonyfa ünnepélyt. Az ünnepély a kórház kápolnájában kezdődött, ahol a megjelent sebesültekhez és közönséghez Peschka Ferenc dr. minorita lelkész tartott magasztaló szavú szép beszédet. Ezután az orzosa hangjai mellett karácsonyi énekeket daloltak, majd Zimmermann Károly vezetésével a közönség végig ment a kórtérmeken, ahol mindent hatalmas, dicső megalkott karácsonyfák díszeltek. Az éppeltak különféle csemebecsát és egy csomag édességet kaptak. Az ajándékok kiosztása után az ünnepély véget ért.

Szép ünnepség keretében tartották a ezant estét a báró Andrányi Károly gyermekkórházban is. A sebesült katonák és a beteg gyermekek a kórház nagytermében jöttek össze, ahol ekkor már nagy közönség és egy óriási pazarul feldíszított karácsonyfa várt rájuk. A kis gyerekek betlehemi játékokat adtak elő, Prohászka Elvira szép verset szavalt, ezután kiosztották a kórház lakói között az ajándékokat. A megjelent előkelő közönség sorában ott volt Vásárhelyi Janka a Vörös Kereszt egyet elnöknője és a kórház vezető főorvosa Pozsgay István dr. is.

Százötvenezer német Szaloniki ellen.

(Megindulnak a harcok görög területen. — Bolgár készülődés.)

— Távirati tudósítás. —

Szaloniki—Bern—Bécs, decem. 23.

London. A Daily News arról értesül, hogy a német seregek csak tíz nap múlva lépik át a görög határt, mivel támadásukat 150.000 emberrel akarják megkezdeni.

Ezzel szemben egy berni távirat szerint a Tribuna athéni levelezője arról értesül, hogy 40.000 német és osztrák-magyar katona és 40.000 főnyi bolgár hadsereg fog Monasztilból Szaloniki ellen indulni. A Szaloniki-ban partraszállított expedíciós seregek eddig 200.000 főre rúgnak.

A bolgár-görög semleges zóna.

Lugano. A bolgár-görög semleges zóna Monasztiltól Ghevgheliig fog húzódni, hogy a bolgár és görög katonák között elkerüljék az összeütközéseket. A görög ezredeket eltávolították Szalonikitól, de a 11. oszondőrezred a városban maradt.

Bulgária készülődése.

Bern. A Morningpost athéni levelezője szerint Bulgária új 150.000 főből álló sereget szervez, melyet az eddig tömegtettekből és a szerb-makedóniai önkéntesekből állítanak össze. A katonák új Manlicher-tegyvereket kaptak. Az angol lap konstatálja, hogy ez egyáltalában nem úgy hangzik, mintha Bulgária nem akarná átlépni a görög területet.

A szaloniki-i pánik.

Bukarest. Az Independance Roumaine szaloniki tudósítója táviratozza, hogy a kikötővárosban nagy a pánik, mert a város lakossága szabályszerű ostromát várja a közeli napokban. A görög és zsidó lakosság elhagyja a várost. A francia hajók Korzikába szállítják a szerb menekülteket, az angol hajók pedig Málta felé viszik őket.

Angol előkészületek Szalonikiben.

Bern. A Reuter hivatásos tudósítója jelenti Szalonikiből, hogy oda legutóbb a skótzrezdek érkeztek meg, melyek pompás megjelenésükkel nagy hatást tettek a lakosságra. A város körüli levő dombokat mind megerősítették. A flotta biztosítja a vároznak a tenger felől való hozzáférhetőséget és a felállított nehéz ágyúkat, melyek 16—20 kilométernyire az ország területére visznek, megvédik a szövetségeseket Szalonikának a szárazföldön történő esetleges megármadtatásától.

Elhibázta az entente a balkáni hadjáratot.

London. A Nation című hetilap írja: „A balkáni hadjáratot teljesen elhibáztuk. Az az erős ember okosság, amely a szövetségesek haditanácsát teleinte jellemezte, úgy látszik, teljesen eltűnt akkor, amikor Mackensen tábornagy botjának árnyéka ráesett Szerbiára. A mi eljárásunk olyan volt, amint csak az ellenség kívánhatott.”

Szaloniki az entente balkáni offenzívájának bázisa.

Bern. A „Journal de Genève” hosszabb cikkben foglalkozik a szövetségesek balkáni helyzetével és azt állítja, hogy a szövetségesek azért nem adják föl Szalonikét, mert a ki-

kötött jövő nagy balkáni offenzívájuk szolid bázisának akarták berendezni. Ez Joffre terve, azért ment Londonba, hogy a vonakodó Angliát rábe zölje és a nagy tavaszi offenzíva, melyet Gallieni emlegetett a kamarában, nem a keleti és nyugati harcokra indul meg, hanem délkeleten, angol, francia, orosz, olasz és szerb csapatok részvételével. Ennek a tervnek két nehézsége van: a csapatok, az élelem és a hadifelszerelés szállítása a tengerpartjárók miatt, a másik a partraszállítás. Ha a szövetségesek elvesztenék Szalonikét, akkor csak Volóban szállíthatnák partra vagy a bolgár Dedesgacban és Lagonban. Az olaszok merésztik Valonát, sőt Durazzót és Giovanni di Meduát is, ha ugyan távol tudják tartani az olasz foltá az osztrák-magyar hadihajókat.

Az entente és a görög vezérkar.

Páris. A Matin jelentése szerint az entente és görög hadsereg szaloniki vezérkara között teljes a meggyezés arra nézve, hogy a szövetségesek csapatait biztonságba helyezik és mozgási szabadságukat lehetővé teszik.

Olasz elkeveredés

Anglia ellen.

(A tengerek Albion deszpotizmusa alatt.)

— Távirati tudósítás. —

Lugano, december 23.

Rómából jelentik: Bár egész Olaszországban szinte hivatalosan előírt kötelesség az angoloknak és az angol intézményeknek megadott tisztelet, Marconinak a szenátusban elmondott beszéde Itáliában mély benyomást keltett és nagy elkeveredést idézett elő Anglia politikája ellen.

A Tribuna ismételtén visszatér erre a tárgyra és keserűen állapítja meg, hogy Anglia Olaszországot nehéz küzdelmében nem támogatja meg, ahogyan azt Itália elvárhatná a szövetségeseknek tett határos támogatásai után. Olaszország elsősorban kénytelen az ötszörösen telemeit halódijakat és vámokat megfizetni, másodsorban Anglia a szén árát tonnánként 150 frankra emelte 35 frankról. Ezt az óriási drágítást nemcsak a hadi ipar, hanem az egész ország súlyosan érzeli, mert a kereskedelmi tengerészet és a széneladás révén Anglia 900 milliót keres évenként Olaszországtól. Vajjon igazságos és tisztességes dolog-e az, kérdi a Tribuna, hogy ugyanakkor, mikor Olaszország a közös ügy érdekében minden erejével küzd és a diadal érdekében fáradozik, Anglia occupán a nyereséget vágja szobrára.

A Secolo is ugyanolyan hangnemben ír, mint a Tribuna. „Senti sen vassai rossa néven Angliától, — mondta — hogy kereskedelmi tengerészetének jövedelmei két milliárdról hat milliárdra szöktek, mert valamivel kárpótolnia kell magát az egyéb téren hozott súlyos áldozatokért és veszteségeiért. De Angliának másokkal is kellene törődnie, különösen Olaszországgal, melynek a legsúlyosabb feladat jutott és mely a legnagyobb erőfeszítéssel igyekszik katonai feladatát teljesíteni.” A Secolo azt a

reménységet fejezi ki, hogy Anglia végül mégis tekintettel lesz Olaszországra.

Az Avanti is gúnyolja Franciaországot és Olaszországot, amiért ezek az államok a Földközi-tengert a maguk tengerének nevezik. A valóságban az az egész tenger Angliáé, amely a Földközi-tengert Gibraltártól a Dardanellákig kezében tartja. A Földközi-tenger, éppúgy, mint a többi tengerek, Albion deszpotizmusa alatt állanak. Nemcsak Anglia ellenségeit, hanem a szövetségeseket is elnyomja a tengeren a brit uralom.

Szerb bandaharcok

a Szandsákban.

(Megmentett szállítmány.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 23.

Ha lehetséges volna katonáink mindannyi hőstettét teljes egészükben felsorolnunk, külön fejezetet kellene szentelnünk szerbseinknek és vonatoszlop védőcsapatainknak is. Önfeláldozó, szívós és erélyes magatartásuknak sokat köszönhetünk. Elképzelhetetlen rossz utakon, gyakran elégtelen és kimerült állati erővel kell a vonatoszlopoknak a megparancsolt helyet — bármilyen áldozat árán is elérniük, többnyire ember és állat erejének végső megfeszítésével és nem csekély veszedelmek között. Az ellenséghez közelebb eső vidékeken nem ritka eset, hogy kisebb ellenséges csapatok, nagyobb lovasjárőrök vagy lovasban álló felfegyverzett bandák kerülgetik a vonatoszlopokat, hogy kellő pillanatban hirtelen rájuk üthessenek. Ilyenkor csak a parancsnok és a kísérő legénység ésszerű vitességeiük köszönhető, ha ily rajtaütések nem okoznak jelentékeny veszteséget élelmiszerekben és hadiszarban.

Példa erre Csorny Rezső 78. gyalogezredbeli főhadnagy esete, ki a Poblacnica völgytől a hadosztály vonatoszlopával a Szandsákban levő Magyorecse felé kelt útra. A vidék látványlag békés, a gyéren mutatkozó lakosok főlösek és alázkodnak. A vonatoszlop mindent elkövet, hogy a kiellen karasztfellegetű utakon előre jusszon. Az út épen völgyzakadékon vezet keresztül. Csorny főhadnagy nagyon jól tudja, mily alattomos veszedelem kerülgeti az oszlopot és ezért élesen ügyel mindenre. Es valóban, alig ért a kocsisor a völgy mélyébe, az oldalt levő bozótból sortűz dördöl feljűk. Szerencsére nem okoz nagyobb károkat. Csorny főhadnagy egy pillanat alatt összehajszol embe- reit, két rajba osztja őket és megtámadja az ellenséget. Hamarosan kiderül, hogy ki az ellenség. Szerb komitások voltak; de nem is lehetett mást várni. Rövid tüzelés után négy komitási elesett, más kettő pedig a további előretörés alatt került közre. Ezekkel kurtán el is bántak. A többieknek elég volt ennyi és aietve menekültek az erdő vadon felé. Eme megszakitás után a vonatoszlop tovább folytathatta fáradságos és veszélyes útját. Csorny főhadnagy később a katonai érdemkereszt szalagján viselendő bronz érdemérmét kapta meg tetterős fellépése jutalmául.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hír- lap. Az „ARADI KOZLÖNY”-t a táborba minden aradi katona olvassa

H I R E K. LEGÜJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Szófia. A Bolgár Távirati Iroda jelenti: Minthogy Pogradet mezőváros környékén, ahová a Strugánál megvert szerb csapatok egy része visszavonult, bandák felbukkanását jelentették, bolgár csapatrészt kellett a város ellen küldeni, hogy a szerbeket Elbaaszán irányában üldöző csapatok balszárnyát biztosítsuk. Pogradet albán területen, az Ochrida tó déli sarkánál ama területen kívül fekszik, amelyet görög csapatok megszállva tartanak. Csapatunkat azonban, amikor Pogradethez közeledett, puskalövésekkel fogadták abban a hitben, hogy szerbekkel van dolguk. A bolgár katonák viszonzták a tüzelést, mikor azonban észrevették, hogy — sajnos — rendes görög katonasággal szemben harcolnak, a tüzelést abbahagyták. Sajnos, némi veszteségről is be kell számolni és pedig bolgár részről egy tiszt és két katona sebesült meg, a görögök részéről egy katona meghalt, egy tiszt megsebesült, azonkívül harminchárom görög katonát kapitányukkal együtt elfogtak. E hó tizenkilencedikén mindezeket a katonákat tisztjeikkel együtt a bolgár hatóságok átadták az illetékes parancsnokságnak. A sajnálatos véletlen, amelyet kölcsönös kimagyarázások után gyorsan elintézték, különböző kommentárokat adtak alkalmat, amelyeknek a szófiai és athéni kormányok között való jegyzékváltás vetett véget. Ezzel az ügyet elintézettnak tekintjük.

Az „ARADI KÖZLÖNY“ mai számához postautalványt mellékelünk és tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket az előfizetési díj szíves beküldésére, nehogy a lap rendes küldése fennakadást szenvedjen.

— Pflanzner-Baltin ezredtulajdonos. Bécsből jelenti: Királyunk Pflanzner-Baltin Károly báró altábornagyot a 98. gyalogezred tulajdonosává nevezte ki.

— Az angol kormány cenzurát hoz be. Londonból jelenti: Hír szerint a kormány szigorú sajtócenzurát szándékszik behozni.

— Sarah Bernhard haldoklik. Kopenhágából jelenti: Sarah Bernhard, a nagy francia tragika haldoklik.

— Elsüllyesztett japán hajó. Makából jelenti: A Saccuo Maru japán gőzöst a Földközi tenger keleti részén egy buvárhajó elsüllyesztette.

— Helybeli igen tisztelt előfizetőink részére lapunk mai számához csatoljuk az Aradi Közlöny nagy tati naptárát 1916. évre.

— Szállítás a hadseregnek. Az aradi kereskedelmi és iparkamara ezúton közli, hogy a cs. és kir. hadügyminisztérium a következő cikkeket akarja sürgősen beszerezni: polgári ruhákat kocsisok számára, bareket és fűnél (mérőáru), pamutszövetet hőköpenyeknek, nyakállokat, érmeligitókat, facipőket, sárga műelyem karszalagokat, nemesziszimákat, nemeslatakorákat nyergekre. A részletek szállítását feltételek megtudhatók a kamara irodájában.

— Karácsonyi Isten-tiszteletek. Szent karácsony ünnepét Krisztus Urunk születése napját hagyományos áhítattal ünnepli meg évről-évre a keresztény világ. De kettőzött az áhítat most, midőn oly hűn óhajta minden lélek a dicsőséges békét, melyről az evangélium azt a kis Jézus jászolánál zengett. A minorták templomában a karácsonyi Isten-tiszteletek a következő rendben fognak tartatni. December 24. 25. közötti éjjel 12 órakor ünnepélyes éjféli mise. December 25. én. karácsony ünnepén reggel 7 órakor a pástörök miséje, utána szent beszédet tart György László segédlelkész. 8 és 9 órakor csendes mise. Fél 10 órakor szentbeszédet mond Monay Ferenc dr. plébános helynök, ezután 10 órakor ünnepélyes nagymise, amelyet Lakatos Ottó dr. rendfőnök celebrál teljes papi segédlettel. Fél 12 órakor csendes mise. Délután 5 órakor szentbeszédet mond Novák R. Mihály hitoktató, rendfőnöki titkár, amútan esti ájtatosság és áldás lesz. December 26-án Szent István vértanú ünnepén reggel 7 órakor szentmise, amelynek végeztével Koppán Miklós hitoktató mond szentbeszédet. 8 és 9 órakor csendes mise. 10 órakor ünnepi nagymise. Fél 12 órakor csendes mise. Délután 5 órakor Peska Ignác hitoktató tart szentbeszédet, amelynek végeztével ájtatosság és áldás lesz.

— A kedélyes muszták. Jakots Béla aradi banktisztviselő egyik aradi ismerősének az északi harctérről a következőket írta: Jó alkalom van, hogy életemből kis részt lefessek. Boosánat, hogy eddig elmulasztottam. Minden jó lenne, az élet és a társaság kedélyes, eszünk, iszunk, mulatunk, van kaszinó, hol délután és esténként összejevünk. Csak az otthonhagyó tak és az aradi lányok hiányoznak nagyon. A realitá való gondolás és a pósta kimaradása tudja megzavarni néha kedélyünket. A muszták igen csendes jó fiúk. Naphosszat egy puskalövés sem hallik. Fent sétálunk a deokungok tetején, dolgozunk. Ok is. Integetünk egymásnak. Néha felelet is jön, este kettőnként jönnek át fegyver nélkül bozsánk. És mégis ők írnak lapokat: Tudjuk, hogy éheztek, fáztok, nem pihentek, vágytok a békére, amire nem is számíhattok még. Gyertek át, könnyítsetek a hevízeteken. Természetesen kecsagunk rajta irózatokat.

— A hadiárva karácsonya. Kedves, meleg tónusu a mélyen mecható ünnepség folyt le ma délután két órakor az Autonóm Katolikus Kör helyiségeiben. Az Oltáregyesület vezetősége rendezett karácsonyi ünnepélyt azoknak a szegény gyermekeknek a számára, akiknek kenyérkeresőjük a távoli harctereken küzd, vagy már talán fel is áldotta életét a házáért. Számszerint 180 ilyen árvát gyűjtött össze a kifáradhatatlan jótékonyaság, hogy örvendessék tegyék nekik a szeretet nagy ünnepét és hogy legalább egy rövid időre odavarázsolja sáppadt, szenvedő arukra a boldogság mosolyát. A Kör összes termei meg voltak rakva értékes adományokkal, úgy, hogy minden gyermeknek jutott kalács, egyéb élelmiszerek és játéktárgyakon kívül egy-egy meleg ruhadarab, vagy cipő is. Az ajándékok között ott állt a szépen feldiszipított karácsonyfa, melynek felgyújtásakor a polgári leányiskola növendékei énekeltek karácsonyi éneket. Farkas Mariska tanárnő vezetése mellett, Lakatos Ottó dr. rendfőnök pedig beszédet intézett a gyermekekhez és a nagy számban összegyűlt közönséghez.

— Sebesültek karácsonya. A Deák Ferenc-utcai hadikórházban a karácsony előestéjén ünnepség f. hó 24-én délután 5 órakor lesz.

— A Hitelbank és a cukorexport. Budapestről jelenti: A magas cukorárak folytán az utóbbi időben a cukorexport meglehetősen visszaesést mutat és egyelőre nincs is kilátás arra, hogy fejlődésnek induljon, miután a cukorárak igen magasak és az eladási ár a kormányrendelet értelmében január 1-én is emelkedni fog. Ép ezért meglepetést keltett, hogy a Hitelbank svájci piacokon nagyobb mennyiségű cukrot adott el, akkor, amikor a svájci cukorárak lényegesen alacsonyabbak a mieinknél. Minden valószínűség szerint régebbi vásárlásokról van szó és a bank az üzletet most realizálta.

— A trónörökös — az újvidéki hírek keresztapja. Újvidékről írják: Az újvidéki rendőrségnek van egy Beredit András nevű leánya, aki a háború kezdetétől a harctéren küzd és vitézségi érdmet is kapott. Beredita Andrást a napokban bő jutalmazása érte: a felesége két egészséges fiúgyermeknek adott életet. A vitéz rendőr a keresztapjai tisztség elfogadására Károly Ferenc József trónörökösöt kérte fel. Kedden érkezett le Újvidékre az értesítés, hogy a trónörökös a rendőr kérését teljesítette és egyúttal 200 korona ajándékot is küldött az újszülötteknek. Az ikreket Panverle Nándor rendőrfőkapitány tartotta keresztvénak, akik közül az egyik a Károly Mihály, a másik a Ferenc László nevet nyerte. Fath Ferenc apátplébános a ritka keresztelő alkalmából szép és megrható szavakkal jellemzte a trónörökös nagylelkű elhatározásának jelentőségét.

— A vörös-kereszt karácsonyi vásár eredménye. Az aradi női Mária kongregációk által az aradvárosi Vörös Kereszt egyesület javára rendezett karácsonyi vásár a legszebb eredménnyel záródott. A vásár, a vele kapcsolatban rendezett műsoros délutánok és tombola összes bevétel 3933 korona 60 fillér volt. Ezen összegből levonva a kereskedésekből bizományba átvett áruelemek értékét 922 korona 91 fillért, minthogy az előkészítés és rendezés körül fölmerült, közel 800 korona készpénz kiadást a kongregációk fedezték, a vásár eredményeképpen 3010 korona 69 fillért adhattak át Vásárhelyi Janka elnöknek a Vörös Kereszt nemes eljaira. A vásár rendezősége ez uton mond köszönetet önzetlen fáradozásukért a szereplők és közreműködők mindenikének, a szíves felülfizetőknek és a cégeknek, amelyek százalékos engedményeikkel hozzájárultak a vásár fényes anyagi sikeréhez. Jutalmazza mindnyájukat az a tudat, hogy az értünk küzdő és szenvedő hősökön segítettek.

— Az intelligens katona. Egy aradi színész, aki a karácsonyi ünnepekre jött Aradra, mesélte az itt következő humoros esetet: Még annak idején történt, amikor kiképeztek bennünket. Javában végeztem azokat a katonai gyakorlatokat, amelyekkel a színpadon nem egyszer nevettettem meg a közönséget, mert hisz akkor úgy volt jó, ha rosszul csináltam és nem volt bírálóm, míg most amikor valóban azt hittem, hogy a legkomolyabb munkát végzem, oda jön hozzám a hadnagyom és így szól:

— Mondja, mi maga civilben?

— Színész vagyok, hadnagy ur.

— Látia ott azt a buta parasztot. (Egy káplárra mutatott.)

— Látom — feleltem.

— No ha maga színész, hát utánózza azt az embert és akkor nagyon intelligens katona lesz magából...

— A titokzatos ajtó. Ez nem valami szenzációs mozi film címe, hanem az aradi királyi törvényszék egyik bírójának hivatalos helyiséget eladó ajtajának a diajelzője és története. Az ajtó, amely Révay Kálmán járásbíró szobáját választja el a folyosótól, ugyanis még eddig fel nem derített titokzatos erői működése következtében éppen akkor csapódott be, amikor a helyiségben a bíró, az előtte megjelent ügyvédeknek ítéleteket hirdetett ki. Beesapódott és többé nem nyílt ki. Nem nyílt ki, de még kulccsal sem volt fönyitható, sőt mi több, még a lakatos művelete sem segített volna rajta, ha ugyanis Aradon található lett volna egy lakatos. De nem volt. Azonban Révay Kálmán nem azért a legelősebb judicium bírák egyike, hogy egy pillanatra is zavarba hozza ilyen csekélység, minthogy az ajtón nem lehet ki és bejárni. Kinyitotta az ablakot és leküldött az udvaron megállantott szolgának és megparancsolta neki, hogy keressen egy létrát. Néhány perc múlva az ablakhoz támasztott létrán távoztak a szobából az ügyvédek, a felek, a tanúk, végül maga a bíró. Az igazság létrán jár — azó majd az új példaszó és feltétlenül jobb lesz, mint az eddigi, amely szerint ólomból voltak a lábai.

— Potentkin-rendeletek az orosz hivatalos lapban. Stockholm-ból jelentik: A Birodalmi Törvényszék legutóbbi száma, amely november 26-án jelent meg, a humoros rendeletek egész sorát közli. Megtaláljuk benne a cári ukázt a kaliszi rendőrség két új fogalmazói állásának létesítéséről, a lublini és szosnovcei városi rendőrség főállításiáról, a lodzi, vindani és libani rendőrség létszámának főemeléséről. Az ukáz ezekre a cölökre 129 889 rubelt utalványos kiállami járadékok alakjában. Az említett városok vagy másfél év óta vannak a németek, osztrákok és magyarok birtokában s így a német és osztrák magyar hatóságok bizonyynyal örömmel fogadják majd a nagylelkű cári adományt.

— Az új listőkös. Ismét feltűnt, a pítka fényvel tündöklő a magyar irodalomban Tolnai Világlexikona a most megjelent VI. kötetével, mely mint az előbbi 5 kötetből is láthatunk a művelődésnek és tudománynak egészen új, eddig ismeretlen utat nyit. Utat a népmilliókhoz, akik a tudást éppen, mert az eszközei drágák, nem tudták megszerezni. Tolnai Világlexikona ezzel az alkotásával egy olyan művet ad csaknem ingyen a nagyközönség kezébe, mely egyedülálló, utóérhetetlen és házagpótló. Képei, művészeti illusztrációi, felvilágosító, magyarázó rajzai szintén felülmúlják az eddig megjelent 5 kötetét. S ez a mai nehéz időkben, amikor a nyomdai, s a papírárak 100%-al emelkedtek, csak igazolja azt, hogy Tolnai Világlexikona olvasói olyan ajándékokban részesül, amilyenre még eddig egyetlen lap előfizetői sem dícselkedhettek. Egy-egy kötet bolti ára 20 korona, s az előfizetők és hativérők csaknem ingyen jutnak hozzá.

— Felhívás. Aradi Takaré- és Segély-Egyület, mint szövetséget 1916-ik évben a 35 évtársulatot nyitja meg. Ki egy törzsetre hetenkint 50 fillert fizet hat év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből a megfelelő haszonban részesül. Egy könyvre több részvényt is lehet jegyezni. A múlt évben egy törzsabírtó 174 koronát fizetünk ki. Beiratkozni lehet délelőtt 9-12-ig, délután 3-5-ig. Az Aradi Takaré- és Segély-Egyület, mint szövetséget Petőfi-utca 1. szám. 4928

— Megkezdődött a karácsonyi ajándékok olcsó kiadásítása, u. m.: üveg, porcellán, diszidáru, petroleum és villanycsillárok, prima evőeszközök; nagy választék elsőrendű china-ezüst, márvány, bronz és réztárgyakból. Képek, keretek és fűvezetés legolcsóbban lesz elkészítve. Fischer Mór, Andrássy-tér 25., Neuma-palota. Telefon 568. 4861

— Gyermekek kocsik, gyermek székek, játékok árak a legolcsóbbtól a legfinomabbig, valamint elegáns női táskák, utazó készletek, pénztárcák, manikűr és fésű garnitúrák, illatszerek és más ajándék tárgyak, katonai felszerelések, stb. rendkívüli nagy választékban, Hegedűs Gyula cégnél, Arad Andrássy-tér 16. szám. 4567

— Ezennel felhívom a közönség figyelmét áruházamra. Sikertelt egy híres németországi (berlini) gyáros bőráru készletét — u. m. női kiegészítők és pénztárcák — jutányos áron megvenni s azokat most, míg a készlet tart, olcsón elárulom. Mindenki meggyőződhet róla áruházamban. Fischer Áruház a Szabadság-téren. 227

— Megnyílt a nagy karácsonyi tárlat Fischer Nagváruházában, Szabadság-tér. Orizási választék ajándék és játéktárgyakban. Szörme hinta lovak és játékbabák rendkívüli nagy választékban. 227

— Gyermekek kocsik, gyermek székek csak Fischer Nagváruházában 10 koronától 150 koronáig. 227

— Underwood gépiró és gyorsíró iskolája Zitter és Hollos írógépvállalatánál Aradon, főpostával szemben. 4697

— Fűszerek papírral! A drága fűszernyag mellett sokat megtakarítunk, ha a tüzelésnél olcsó hulladék papírt használunk. Ilyen hulladékpapír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóbizottságánál.

— Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

— Divatos névjegyek Kerpelaé. 198

Szerelmi élet Keleten.

Az Aradi Közlöny 1915. december 24.

Arad, december 24

Georg Schweitzer, névű német író, most adta ki utiképeit „Kína új öltözetben” címmel. A szerző közvetlenül a háború előtt utazta be Kelet-Ázsiát és rendkívül érdekesen eleveníti meg előttünk Kína és Japán szerelmi életét. Az előszóban megállapítja, hogy a politika és a világháború aligha hordtak a téren változást, legfeljebb, ha Sanghaiban, ahol nagy forrongások voltak.

Nyugodt békeidőben talontul van szórakozás — így szól a könyv egyik legérdekesebb fejezete — és hangos az éjjeli élet. Sanghaiban is így volt. Az ember nyugodtan és bőségesen megvacsorázott, aztán elment a Foochow Road-ra a kínai éjjeli életet megnézni. Kínában az étkezés után az emberek — nem úgy, mint nálunk — azonnal elhagyják az asztalt és már szórakozást keresnek. Csaknem mindegyik ifjabb, vagy idősebb kínainak van egy barátja, akit meglátogat és pedig — ez tisztességükre válik — többnyire barátai társaságában. A leány szobájában fogadja a vendégeket teával, cigarettával és dinnyemaggal vendégeli meg őket és aztán kellemesen, sőt többnyire decensen elszórakoznak, gyakran alkalmi hangversenyeket is tartanak. Sanghaiban egész osztálya van az ilyen leányoknak, akiket a lehetetlenségig nehéz megközelíteni, hiába halmozák el őket pénzzel és ékszerekkel; szerelmüket mégis csak a kiválasztottnak adják. A legfőbb ösztök és vágyuk, hogy családi életbe kerüljenek, asszonyok legyenek. Ezt azonban csak nagyon kevesen érik el, a legtöbbjük csak második asszonya lesz egy férfinak. Így biztos helye van a családi házban, de a feleség mellett mégis csak alárendelt a helyzete, mert nem tud egyéni előnyeivel befollyást szerezni magának.

Kis történetet mondok el itt, amelyben a Mendzsau-dinasztának ma is élő tekintélyes hivatalnok szerepe. Fialat korában nagyon szegény volt, szorgalmasan tanult, letette a vizagát, azonban nem tudott előbbre jutni, mert nem volt pénze, hogy rangot vásároljon magának. Egy napon finnapi lakomára hívta meg egyik barátja. Szomorúan állt egyszerű ruhájában a díszes öltözött vendégek között és a meghívott szépségek nem tudták felvidítani. Nem érezte jól magát a szokatlan helyen és az étkezés után azonnal baba akart menni. Mikor menni készült, elébe állt egy szolga és kérte, hogy uruját látogassa meg. A fiatal ember hivatkozott szerény helyzetére, visszautasította a meghívást, mire a szolga megígyezte, hogy urója éppen segíteni akar rajta. A szolga szép és szelvedő arcú szalid nőhöz vezette, aki így fogadta:

— Láttam, hogy szomorú vagy és elmesélték nekem, hogy a szegénység miatt nem tudsz előre jutni. Még házasodni sincs pénzed. Segíthetünk egymáson, én súlyos beteg vagyok és az orvos szerint legfeljebb egy fél esztendőig élek. Légy a férjem, szeretnék rendes ember feleségként meghalni. Pénzem, ékszerem van bőven. Vásárolj magadnak állást Pekingben, igérd meg azonban, hogy halálom után családod temetkezési helyén fogsz, kellő tisztelettel és gyászszel eltemetni.

A szegény fiú belement az ajánlatba. Pekingbe ment, nagy állást vásárolt, aztán visszatért Sanghaiba, azonban felesége ekkorra már meghalt. Házavította a holttestet, megszentelt földbe temette el ígéretéhez híven, nagy tisztességgel. Nemsokára két nagy tartomány főhatalmátörővé nevezték ki a császár. Ennek a nagy karriérnak a titka pedig az volt, hogy egy örömlány arra vágyakozott, hogy megszentelt földben pihenhesen.

Japánban is teával tartják jól a teaházak vendégeit. A teát itt gésa készíti, ő is adja át a csészét, aztán táncol és énekel. Gésa általában táncosnőt jelent, de néha színésznőt is. Japánban ugyanis nem szokás, hogy nők színpadon lépjenek, tehát színésznői rang, vagy osztály nem is létezik. A gésák nem külön városnegyedben laknak, hanem szabadon választathatják lakóhelyüket. Rendszeren egy „kemban”-t tartanak maguknak, aki felügyelő, vállalkozó és rendező egy személyben. Ez adja nekik a lakást, ellátást, ruhákra és hangszerekre előleget is ad és ennek fejében részesedik a gésa keresetéből. Vannak leányok, akiket szüleik már gyermekkorukban eladtak egy ilyen kembannak és a leány eltartásáért a szülők egy megszabott időn át dolgoznak. Azután a leány gésa lesz és idősebb korára többnyire csinos összeget tesz félre. Később mint varrónő dolgozik, vagy üzletet nyitnak sokan közülük. Ha a leányoknak pénzüik van, akkor kollegáiknak, a férfi-színészeknek is adnak és különös megtiszteltetés rájuk nézve általában, ha a férfin segíthetnek.

A ruhák pompások és izlések. Többnyire rövid japán harisnyákat, vörös alsóruhát, asiyem-kimonót és „obi” nevű átalvetőt hordanak, ez utóbbit derékmagasságban vetik át magukon kétszer-háromszor. A táncuk nagyon mozgalmass, egész testük hajladozik, még a karjuk és kezük is. Kis japán legyezőket használnak és tánc közben énekelnek is. A gésa a tánc közben állandóan nyugodt, szinte merev. Ha még oly vidámnak is előbb, mikor tánchoz kezdenek, arontról eltűnik az élet, szinte álar-aszerűen merev az arcuk, mert a tánc számukra szent cselekedet: imádság.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Péntek, 1915. évi december 24-én:

Délután 3 órákor nézőknek helyreállítás.

Tündér Ilona.

Ezeken tündérrege.

Felső színpad:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

Karácsonyra!

legalkalmasabb és legolcsóbb
beszerzési forrás:

KERPEL

IZSÓ

Könyv-, zenemű- és papir-
nagyáruháza,hol a legszebb ifjúsági iratok,
képes- és mesekönyvek to-
vábbá mindenféle magyar és né-
met nyelvű ajándékkönyvek,
rom. kath. és ref. imaköny-
vek, hangjegyek, operett- és
couplé-ujdonságok, karácso-
nyi albumok stb. nagy válasz-
tékban kaphatók!Továbbá érkeztek: írókészle-
tek, bőr-íróaljak, noteszek,
bélyegkönyvek, töltőtollszá-
rak, zsebkések, földgömbök,
emlékkönyvek, lev.-lap albu-
mok, karácsonyfadíszek, dísz-
levélpapírok, díszített tartók,
zsebirónok, finom pecsétnyo-
mók, társasjátékok, színes
pecsétviaszok, színes és matt
heliogravűrök, művészi olaj-festmények, n. m. Peske, Rott-
mann, Spányi, Kézdi-Kovács, Nagy
Vilmos, Pap Emil stb. híres ma-
gyar festők eredeti alkotásai, me-
lyek havi részletfizetésre is
kaphatók. Festékkazetták. (olaj-
és akvarellek), stb. stb. legdu-
sabb választékban.Ugy könyvek, mint hangjegyekben, to-
vábbá levélpapírokban is előnyös

alkalmi vételek.

Dívtos névjegyek és egyéb nyom-
tatványok izléses készítése. Festé-
szeti kellékek: festővászon, olaj- és ak-
varell-festékek nagy készlete.Nagy választék, olcsó árak,
pontos kiszolgálás!

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papirkereskedése,
Andrássy-tér. (Fischer palota).

APOLLO

SZÍNHÁZ.

1915. december 24-én és 25-én,
pénteken és szombatonAktuális kép a Kelet-Európai
orosz betörésből:

A szarvasbanda

aktuális háborús dráma 3 felvonásban.

Írta:

Walter Turcsinazky és Róbert Wlone

Az előadások pénteken 3, 5, és 8 órákor,
szombaton 3, 5, 8, és 9 órákor
kezdődnek.

Urániában

3 órákor

gyermek-
előadás.Könyv-, papir-
és zenemű-
kereskedés

Décsi Géza

And. Fényes-
Hagyó-palota
Telefon sz. 902

Mesekönyvekben olcsó karácsonyi vásárl

Karácsonyra!	Mesekönyvek!
Benedek, Kis-könyvtár (100. helyett) Most!	40 fill.
Filigrán-könyvtár	40 fill.
Legjobb Grimm-mesék	K 1-
Ezeregyéj meséi	K 1-
Gulliver utazásai	K 1-
Krudy, Ifjúság, kötet (K 4-)	K 2-
Ugyanaz, füve (K 3-)	K 1-50
Szilky, Testvérek (K 4-)	K 2-
Ugyanaz, füve (K 3-)	K 1-50
Kincs, Magyar ég alatt (K 4-)	K 2-
Ugyanaz, füve (K 3-)	K 1-50
Solymosy, Utazások (K 4-)	K 2-
Ugyanaz, füve (K 3-)	K 1-50
Tarcsay, Szt. Margit (K 4-)	K 2-
Ugyanaz, füve (K 3-)	K 1-50

Keménylapú képeskönyvek!

Apró-cseprő képek	40 fill.
Mindenféle verses képek	40 fill.
As és kis képeskönyvem	50 fill.
Apró képek, négy szék	50 fill.
Manolka képeskönyve	60 fill.
Mutatnak a gyerekek	60 fill.
Cselgátló képeskönyv	80 fill.
Sok-sok apró szép dolog	80 fill.
Kis cirkusz (10 lapos)	K 1-
Kis pajtásom (2 oldalas)	K 1-
Kicsinyek világa	K 1-
Séta az állatkertben	K 1-50
Kis katonák képeskönyve	K 1-50
Tündérmesék képeskönyve	K 1-50
Mackók mutatnak	K 1-50

Videki rendelést pontosan elintézik.

Olcsó karácsonyi vásárl képeskönyvekben!

SIROLIN "Roche"

Mellbetegek, szármájhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

1. Mindenki, aki hosszabb idő óta szenved köhögéssel.
Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.2. Azok, akik krónikus légcsőhurutban szenvednek, sirolint
használnak.3. Asztmában szenvedők, akiknek betegségét sirolin
használata jelentősen csökkenti.4. Skrofulózisban szenvedő gyermekek, akiknek általános
közérzetét a sirolin előnyösen befolyásolja.Kapható minden gyógyszer-
szertárban és 4 Korona

Motorkirály - Königsmotor

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

V.
levele van a kiadóhivatalban, kérem küldjön érte. E. 5043

ALKALMAZÁST KERES.

Hadmentes
fűszer engros és detail kereskedősegéd, ki önállóan is dolgozott, azonnali belépésre állást keres. Cím: ifjú Mészáros Demeter Saitény. 5038

ALKALMAZÁST NYER.

Gyakorlott gépirónő
ügyvédi irodában azonnal felvételt. Cím a kiadóba. 5043

Gyakorlatos
gabona üzletbe azonnali belépésre kerestetik. Werner Károly Mészáros-utca 1. 5039

Házmesteri állás.
Alkalmazást nyer egy józan, családos, hadmentes géplakatos, kinek fűtő vizsgája is van, mint házmester, nagy előkelő bércsalásban javadalmazás: szabad lakás, fűtés, világítás, megfelelő fizetés és a házmesteri rendes járandóság. Cím e lap kiadóhivatalánál. — Jelentkezések hétfőn és pénteken d. e. 9 órakor. 5088

Gazdasági irnok,
hadmentes, földművelésiskolát végzett, ki hasonló minőségben már alkalmazva volt és jó írással, alkalmazást nyer január 1. belépésre Vajda Zsigmond kunágotai gazdaságában, u. p. Magyar-Bán-hegyes. 5087

Egy munkásné
ostyasütéshez azonnal felvételt. Piskóta-gyár, Gróf Tisza István-ut 28. sz. 5017

INGATLAN.

Bérbévitelre keresek
egy vagy két család részére alkalmas magános házat. Cím a kiadóhivatalban. 5008

ÜZLETEK.

Egy
jó forgalmu kocsmára, üzlet, házsal együtt, más foglalkozás miatt eladó, vagy haszonbérbe kiadó. Gróf Tisza István-ut 66. 4964

KIADÓ LAKÁS.

Hajó-u. 2. szám alatt
2 utcai butorozott szoba előszobával azonnal kiadó. 5046

KÜLÖNFÉLE

Eltűnt
egy tiszta fehér rövid szőrű fox-terrier. Becsületos megtaláló illő jutalomban részesül. Dr. Opráné, Tököllyi-tér 1. 5009

Elegáns névjegyet készít
Pichler Sándor könyvnyomdája, papir- és írószerekkereskedése Szabadság-tér 1. Telefon 808. 781

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Reclam naptárak 1916. évre
nagy választékban jutányos áron kaphatók Pichler Sándor könyvnyomda, papir- és írószerekkereskedésében Szabadság-tér 1. Telefon 890. sz. 781

Merani osáskárkőre
szőlő, többféle alma, citrom és más déligyümölcsöt ajánlok. Galler Anna, Deák Ferenc-utca, Fehér Kereszt épület. 4599

Hódmezőreai
tőgyszaságban termelt előhalat, pontyot kg-ként 3 és 4 korona árban, pénz előleges befizetése ellenében, szállít Havas Jakab, Honfő Telefon szám 8. 4749

Karácsonyi ajándékok:
levélpapírok, festőkészletek, albumok, író-íratok stb. stb. képes könyvek, ifjúsági iratok kaphatók Pichler Sándornál, Szabadság-tér 1. Telefon 808. 781

Karfiol,
alma 1 kiló 60 fillér. Tiroli, maronit. Kalsinbarack, som, meggy és málna izeket ajánl: Galler Anna, Deák Ferenc-utca, Fehér Kereszt épület. 4946

Kristály
petroleum
literenként

60

fillérért kapható

Hubert József

Arad, Szabadság-tér.

Telefon 262. sz.

Buchsbaum és Társa

cég, értesíti az igen tisztelt hölgy urakat, hogy a régen várt „Bály” magas betétes különleges cipők, barna bagaria újdonságok és kiváló szép félcipők megérkeztek. 5014

I. vajasturót, csomage-
árut á K. 4.40 és különösen főzőcélokra alkalmas

I. juhturót á K. 3.80 nap-
gyolb mennyiségben is azonnal szállíthatók.

Albrecht Károly

Erdélyi juhturógyár

Nagyszében.

Naponként postai és vasúti szállítás. 5014

„Geoha”

patent cipőszámfű szabályozható, párja 2 kor. 50 fill. kapható Cipőfűzőszobában Andrássy-ut 22. szám. 5405

Mész.

Tiszta virágméz kapható Seeburger Mihálynál, Boros Béni-tér 20. szám. 5019

Olcsebban mint bárhol!

Saját termésű, idet, papírhéjú

d i ó

különként és mássáknál legolcsóbban Codilla építésnél, József 16-herceg-ut 10. sz. (Lutheránus templommal szemben.) 4996

555—1915. kig.

Árverési hirdetmény.

Muszka község tulajdonát képező vadászati jog 1916. év január 1-től 1921. év december 31-ig egymásután következő 6 évre nyilvános szóbeli árverésen 1915. év december 31-én d. e. 8 órakor Galsa község házánál bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Muszka, 1915. december 2.

5042

Előljáróság.

14—1915.

Hirdetmény.

Muszka község határában október 24-én egy 3 éves veres tarka tehén bitangságban találtatott.

A mennyiben igazolt tulajdonosa nem jelentkezik, december hó 31-én d. e. 8 órakor Galsán nyilvános árverésen el-fog adatni.

Galsa, 1915. december 23-án.

5041

Előljáróság.

555—1915. kig.

Árverési hirdetmény.

Galsa község tulajdonát képező vadászati jog 1916. év január 1-től 1921. év december hó 31-ig egymásután következő 6 évre nyilvános szóbeli árverésen 1915. év december 31-én d. e. 8 órakor bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Galsa, 1915. december 2.

5040

Előljáróság.

FIGYELEM!

A cs. és k. mászvárosi tartálékkórház részére kerestetik azonnali belépésre egy idősebb, intelligens, gyermektelen

házvezetőnő.

a kórház konyhák üzemének felügyeletére. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével azonnal a kórházparancsnoksághoz intézendők. 5045

Kórházparancsnokság.

RADÓ GYULA

női divat áruháza ARAD.

NAGY KARÁCSONYI OCCASSIO

Női felöltők
Divatkabátok
Plüss- és Caracul-felöltők
Perzsia- és Sealski-kabátok

Kosztümök
Leányfelöltők
Bundák
Szőrmegarnitúrák

BLUSOK — PONGYOLÁK

Leszállított szabott árak!

Telefon 238.

4797

Legjobb minőségű
karácsonyi szaloncukorkák

kaphatók:

GÁBOR MIKLÓS

csokoládé és cukorka gyári lerakata

Arad, Salacz-utca. Telefon 1059.

Karácsonyfára

gyönyörű cukorkák nagy választékban, továbbá kitűnő

szaloncukorkák

a legolcsóbban kaphatók

Csokoládé Király-nál

Forray-utca 2. sz. 4922

Megérkezett

„Karácsony a harctéren“

„COLUMBIA“ lemezen.

Egyedüli képviselő

Hammer Vilmosnál

Arad, Szabadság-tér 5-6. szám.

Cognac,

Likörök,

Szilvórium,

Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkarakartár,

Lloyd-palota. 859

Prima

dió

igen olcsón kapható:

Werner Dánielné

üzletében 5028

Kossuth- és Batthyány-u. sarok.

Eladók legfinomabb

essentiát,

elsőrendű gyártmányt,

rum,

törköly,

szilvórium

és mindennemű

likörök

előállításához.

Kalmár Endre

Arad, Asztalos Sándor-u. 5.
670. Megyei telefon 670.

Uraságok és kereskedő urak figyelmébe!

Alánlok egy nagymennyiségű raktáron levő árut. Amíg a készlet tart a következő olcsó árban számítom nagyobb vételeknél:

500 drb meleg téli vattás kabát darabja	Kor. 15.—
500 drb meleg téli nadrág, darabja	Kor. 6.—
1000 drb meleg téli trikó ing, darabja	Kor. 4.—
1000 drb meleg téli trikó nadrág, darabja	Kor. 4.—
300 drb meleg brites nadrág, darabja	Kor. 10.—
150 pár meleg posztó harisnya, párja	Kor. 4.—
500 pár erős munkás bakkrancs patkóval és szeges talppal, párja	Kor. 25.—
Munkások és hadifoglyok részére 1000 darab kzmisz-ing és lábravaló párja	Kor. 5-50

Ne mulassza el senki ezen alkalmi vételt, mert később ezen árt nem lesz kapható 4973

Herzfeld Gyula

ruhakereskedőnél

Arad, Asztalos Sándor-u.

DIÓ

prima minőségű, kisebb és nagyobb mennyiségben

olcsón kapható

Irom Arnoldnál

Vilmos császár-tér 2. szám.

Telefon 194. szám. 5012

Márkákat,

mindennemű aranypénzeket és idegen pénzeket legjobb áron vásárol

Goldschmidt Sándor banküzlete

ARAD (Minorita-palota.) 6086

A szájüreg desinficiálásánál, valamint a torokbetegséget előidéző

bacillusok előlészénél, amely különösen gyermekeknél rendkívüli fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, seholsem nélkülözhető a **Formodor tablettá.**

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utólsz igen kellemes. Ára egy porcelán-szelencének 60 fillér.

Fejkorpat

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedüli ily szer, a világhírű „Krovil“ kenőcs.

Ára egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Braun N. A.

festékraktára

Arad, Boros Beni-tér 7.

1011

Ajánl!

petroleumot

literenként 64 fillérért.

Olcsó pénzért

Jól világítani

csak villanyal lehet.

Mindennemű villany-bevezetést, oszillár átszerelést a legjutányosabban vállal 4057

Hammer Vilmos

Arad, Szabadság-tér 5-6.

Telefon sz. 96.

Millió

ember használja

Köhögés

rekedttség, hurut, elnyálkásodás torok-hurut, fullasztó és gőrodo köhögés ellen a 6018

Kaiser-féle mellpasztillát

3 „Fenyőjeggyel“

6050 bizonyítvány orvosoktól és magánemberek államertő levele a legjobb ajánlás a biztos sikerre és közkedvelésre. — Egyetlen hasonló készítmény sem tud ilyen hatást elérni. Különösen kellemes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 60 filléres dobozban.

Kapható: Székely Sándor, Hajós Árpád, Guteri Földes Kelemen, Bróner Pál, Ring Lajos, Rozsnyai Mátys, Vojtek Kálmán, Krebs Geza, Berger Gyula, Vajdits György, Hebe Vilmos, Göti Károly, Bernát János, Kárpáti János gyógyszerárban, Vojtek és Wélez drogeria, Hanzs Nestor drogeria, Török A. és Társa „Angyal“ drogeria Arad, Stodolai Deszö gyógyszerára Ujvárad, Zombory János gyógyszerára Újszentanna, Adler Lajos Gyula gyógyszerára M. Pécsek, Ore Rozsó Pankola, Toffert Károly gyógyszerára, Elek Krausz Elemér gyógyszerára Glogovác, Szigm. Adorján Géza Irtó gyógyszerára Lippa, Székely Zoltán gyógyszerára Csérmén, Bauer Károly gyógyszerára Kevermes, Rozim János gy. M. Pécsek

Legnagyobb fűtőanyag megtakarítás!

A városi mérnöki hivatalban ki-
próált

**kettős fűtőkályhák
és kettős füstcsövekkel
érhető el.**

Megállapítottam ugyanis, hogy ezen
kályhák és füstcsövek használatá-
nál a fűtőanyag fele megtakarítható.

Patent

Kettős füstcsövek állandóan rak-
táron vannak és igen olcsók. —
2. sz. (kis szobára) 8 korona.
3. sz. 9 korona. 6. sz. 20 korona.

Egyedül

1121

Hőnig Ottó

M. kir. szabadalmazotti
szivattyú készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

Tek. Hőnig Ottóznak, Arad.

A kettős „Patent” füstcső igen
jó, mert kevés fával sok meleget
ad Mindenkinek ajánlhatom. Tisz-
lettel Bokor István.

Patent kutszivattyúk.
Patent borszivattyúk.
Patent tűzfecskendők.

1915. El. XIV. A. 303. szám.
10—1915. Biz. szám.

Hirdetmény.

Dombegyház, Magyardombegyház és Kisdombegyház községek
telekkönyvi betételeinek szerkesztésére kirendelt bizottság közbirré
teszi az 1886: XXIX. t. cz. 15., 18. és az 1889: XXXVIII. t. cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében
szükséges adatokat megszerzeni
iparkedjanak, és azokkal igényei-
ket a kiküldött bizottság előtt igá-
zoják, vagy oda használnak, hogy
az átruházó telekkönyvi tulajdonos
az átruházás létrejöttét a bíróság
előtt szíval elismerje, és a tulaj-
donjog bekebelezésére engedélyét
nyilvánítsa, mert különben jogai-
kat ez uton nem érvényesíthetik
és a bélyeg- és illetékengedezés
kedvezményétől is elesnek.

Ennélfogva felszólítanak.

1. mindazok a kik a tjkönyv-
ben előforduló bejegyzésre nézve
okadott előterjesztést kívánnak
tenni, hogy a bizottság előtt, a ki-
tűzött határnapon megkezdendő
eljárás alatt jelenjenek meg és
előterjesztéseiket igazoló okiratait
mutassák fel;

2. mindazok, a kik valamely
ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak,
hogy a tulajdonjoguk íkvi bekebe-
lezésére a kitűzött határidőig a te-
lekkönyvi hatósághoz intézendő
szabályszerű beadvány útján kiesz-
közljék, vagy a telekkönyvi beke-
belezésre alkalmas okiratok alap-
ján a telekkönyvi bejegyzés iránti
kérelmeik előterjesztése végett a
bizottság előtt, jelenjenek meg ha
pedig telekkönyvi bekebelezésre
alkalmas okirataik nincsenek az

átírásra az 1886: XXIX. t. cz. 15—18. és az 1889: XXXVIII. t. cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében
szükséges adatokat megszerzeni
iparkedjanak, és azokkal igényei-
ket a kiküldött bizottság előtt igá-
zoják, vagy oda használnak, hogy
az átruházó telekkönyvi tulajdonos
az átruházás létrejöttét a bíróság
előtt szíval elismerje, és a tulaj-
donjog bekebelezésére engedélyét
nyilvánítsa, mert különben jogai-
kat ez uton nem érvényesíthetik
és a bélyeg- és illetékengedezés
kedvezményétől is elesnek.

3. azok, a kiknek javára tényleg
már megszűnt követelésre vonat-
kozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb
jog van nyilvántartva bejegyez-
ve, ugyancsak az ilyen bejegyzések-
kel terhelt ingatlanok tulajdonosai,
hogy a bejegyzett jognak törleszt
kérelmezzék, illetve, hogy törleszi
engedély nyilvánítsa végett a ki-
küldött bizottság előtt megjelenje-
nek, mert ellenesetben a bélyeg-
mentesség kedvezményétől elesnek.

Battonya, 1915. december 18 án.

Dávid Samu

l.r. betétszerkesztő bíró.

Kaán János

betétszerkesztő íkvezető. 5007

Költözködők figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

481

Kalmár József
villanyszerelési vállalkozó
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

**A drága fűtőanyag
mellett sokat megtakarítunk,
ha a tüzelésnél**

**olcsó
hulladék papírt**

használnak. Ilyen
hulladékpapír kb.
50 kilós bálákban
csomagozva kap-
ható: bálanként
2 koronáért az

**Aradi Közlöny
kiadóhivatalában.**

Használt ólom megvételre kerestetik.

A szépségápolás titka a használandó
széplítőszeres helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

**Rozsnyay Serail arckenőse
Rozsnyay Serail krémje.**

Mindkettő kipróbált jó hatású készit-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fill-
ér. 1 tégely krém 1 korona

Szines arceporok!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila,
testszín, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál csodás hatású.

Kapható:

1845

**Rozsnyay Mátvás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.**

**Jó anyák, gondos
szülők**

legjobban cselekszenek, ha gyermekeik-
nek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.
Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydaganganatok

elmulasztására, fagy-
viszketegség biztos
megszüntetésére leg-
jobb szer a „Frigin”.

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete v. barna

Egy pár perc alatt bármely haját
vagy bajuszt a legzebb állandó
fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szőrvesztő-Depilator.

E kitűnő, a maga nemében párat-
lan szerrel minden alkalmatlan
szőrejt aro, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

1 fenti szeres kap-
ható a készítőnél

Hajós Arpád

gyógyszer-
tárában

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapítottam 1888 évében az Aradmegyei Közkórház számára.